

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. VII. 71.

SINNSSYKEASYLENES VIRKSOMHET

1919.

(*Statistique des hospices d'aliénés pour l'année 1919.*)

Efter de fra asylene innkomne årsberetninger

utgitt av

MEDISINALDIREKTØREN.

KRISTIANIA.

I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1923.

Norges Offisielle Statistikk, rekke VII. (Statistique Officielle de la Norvège, série VII.)

Trykt 1921:

- Nr. 1. Skolevesenets tilstand 1915. (*Instruction publique.*)
- 2. Folkemengdens bevegelse 1917. (*Mouvement de la population.*)
- 3. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1917. (*Rapport sur l'Etat sanitaire et médical.*)
- 4. Sinnssykeasylenes virksomhet 1918. (*Hospices d'aliénés.*)
- 5. Industristatistikk 1918. (*Statistique industrielle.*)
- 6. Norges sparebanker 1919. (*Caisse d'épargne.*)
- 7. Norges kommunale finanser 1916/17. (*Finances des communes.*)
- 8. Sykeforsikringen 1919. (*Assurance-maladie.*)
- 9. Lønninger 1920. (*Gages et salaires.*)
- 10. Norges skibsfart 1919. (*Navigation.*)
- 11. Sjømannsforsikringen 1918. Fiskerforsikringen 1919. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 12. Jordbruksstillingen 1 januar 1918. Annet hefte. Arealet og dets anvendelse m. v. Oversikt over tellingens resultater. (*Recensement agricole du 1er janvier 1918. II. Étendue des exploitations, superficie cultivée. Aperçu général, etc.*)
- 13. Husholdningsregnskap sept. 1918—sept. 1919. (*Budgets de familles de sept. 1918 à sept. 1919.*)
- 14. Norges bergverksdrift 1918. (*Mines et usines.*)
- 15. Ulykkesforsikringen 1918. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 16. Norges jernbaner 1919/20. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 17. Fængselsstyrelsens aarbok 1917. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1917.*)
- 18. Norges postvesen 1920. (*Statistique postale.*)
- 19. Norges handel 1919. (*Commerce.*)
- 20. Fagskolestatistikk 1917/18—1919/20. (*Écoles professionnelles.*)
- 21. Norges telegrafvesen 1919/20. (*Télégraphes et téléphones de l'Etat.*)
- 22. Veterinærvesenet og kjøttkontrollen 1919. (*Le service vétérinaire et l'inspection de la viande.*)
- 23. Forsikringsselskaper 1919. (*Sociétés d'assurances.*)
- 24. Norges fiskerier 1918. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 25. Utvandringsstatistik. (*Statistique de l'émigration.*)
- 26. Skolevesenets tilstand 1916. (*Instruction publique.*)
- 27. Rekruttering 1917. (*Recrutement.*)
- 28. Private aktiebanker 1920. (*Banques privées par actions.*)
- 29. Norges skibsfart 1920. (*Navigation.*)
- 30. Fængselsstyrelsens aarbok 1918. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1918.*)
- 31. Folkemengdens bevegelse 1918. (*Mouvement de la population.*)
- 32. Sykeforsikringen 1920. (*Assurance-maladie.*)

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. VII. 71.

SINNSSYKEASYLENES VIRKSOMHET

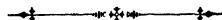
1919.

(*Statistique des hospices d'aliénés pour l'année 1919.*)

Efter de fra asylene innkomne årsberetninger

utgitt av

MEDISINALDIREKTØREN.

KRISTIANIA.

I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1923.

For årene 1899--1903 se Norges Offisielle Statistikk, rekke IV, senest nr. 105.

For årene 1904—1918 se Norges Offisielle Statistikk, senest rekke VII, nr. 4.

Innholdsfortegnelse.

	Side
Innledning, oversikt over sykeplassene m. v. på de norske sinnssykeasyl er	1
Oversikt over antallet av de på sinnssykeasylene behandlede, middelbelegg og antall forpleiningsdager (tab. I)	6-7
I alt behandlet (tab. II)	8- 9
Innkommet (tab. III).....	10-11
Utskrevet helbredet (tab. IV).....	12-13
Utskrevet i bedret tilstand (tab. V)	12-13
Utskrevet uhelbredet (tab. VI).....	14-15
Døde (tab. VII)	16-17
Sygdomsform og behandlingens utsfall for alle asyler (tab. VIII).....	18-19
Prosentforholdet av tilbakeliggende, innkomne, utgåtte og døde til de på hvert asyl tilsammen behandlede (tab. IX)	18-19
De innkomnes hjemstavn (tab. X) ..	20-22
De for første gang i et norsk asyl innkomnes alder ved indleggselen (tab. XI).....	23
Alder, i hvilken de første symptomer yttert sig hos de for første gang i et norsk asyl innkomme (tab. XII)	24
Sygdommens varighet hos de for første gang i et norsk asyl innlagte (tab. XIII).....	25
Dé for første gang i et norsk asyl innkommes hjemstavn (tab. XIV).....	26
Oversikt over ekteskapsforholdene hos de for første gang i et norsk asyl innkomme (tab. XV)	27
De oppgitte årsaker til sinnssygdrom hos de for første gang i et norsk asyl innkomme (tab. XVI)	28-31
Oversikt over de for første gang i et norsk sinnssykeasyl innkommes stand og stilling (tab. XVII)	32-33
Interkurrente sygdommer på asylene (tab. XVIII)	34-35
De oppgitte dødsårsaker hos de på asylene døde (tab. XIX).....	36-37

Table des matières.

	Page
Introduction. Données générales sur les hospices d'aliénés de Norvège en 1919.....	1
Tableau du mouvement des hospices d'aliénés, indiquant pour chaque hospice le nombre des malades et le total des journées d'entretien (tab. I)	6-7
Nombre des aliénés traités dans les hospices (tab. II)	8- 9
Nombre des entrées dans les hospices d'aliénés (tab. III).....	10-11
Nombre des sorties en état de guérison (tab. IV).....	12-13
Nombre des sorties en état d'amélioration (tab. V).....	12-13
Nombre des sorties en état de non guérison (tab. VI)	14-15
Nombre des décès dans les hospices d'aliénés (tab. VII)	16-17
Répartition par formes de la maladie et résultat du traitement (tab. VIII)	18-19
Rapport du nombre des sorties et décès comparé au total des aliénés traités dans les hospices (tab. IX)	18-19
Tableau des entrées réparties par domicile des aliénés (tab. X).....	20-22
Répartition par âge lors de l'admission des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien (tab. XI)	23
L'âge, dans lequel se montrèrent les premiers symptômes chez les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien (tab. XII)...	24
Durée de la maladie lors de l'admission des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien (tab. XIII).....	25
Domicile des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien (tab. XIV)	26
État civil des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien (tab. XV)	27
Cause présumée de la maladie pour les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien (tab. XVI)	28-31
Profession et condition sociale des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien (tab. XVII)	32-33
Cas des maladies intercurrentes dans les hospices d'aliénés (tab. XVIII)	34-35
Causes des décès indiquées pour les aliénés décédés dans les hospices (tab. XIX)	36-37

Side	Page		
Middeltall av daglig arbeidende syke i asylene (tab. XX)	38-39	Nombre moyen par jour des aliénés occupés au travail dans les hospices (tab. XX)	38-39
Oversikt over anvennelse av isolasjon og mekaniske tvangsmidler (tab. XXI)	40-41	Relevé de l'application de réclusion (tab. XXI)	40-41
Utdrag av regnskapene (tab. XXII)	42-45	Tableau des recettes et des dépenses (tab. XXII)	42-45

Almindelig oversikt.

I. Asylene.

Side	
Belegget, utvidelser, forbedringer m. m.	46
Sundhetstilstanden	48

II. Patientene.

Behandling m. m.....	49
Arbeidsvirksomheten	49
De sykes opmuntring og adsprelse; gudstjeneste	50
Syke i familiepleie under asylene tilsyn	51
Ulykkestilfelle	51
Undvikelser	52
Dødsfall. Sektionsfund	52

III. Personalet.

Tillegg.	
Om Østmarks asyl.....	54

Oversikt over sinnessykeasylenes virksomhet 1919.

Tallet på sinnessykeasylet ved årets utgang var 21 med i alt 3 976 sykeplasser.

Asylene var:

Gaustad, statsasyl ved Kristiania, med 330 plasser¹⁾, halvdelen for hvert kjønn.

Eg, statsasyl i Kristiansand, med 260 plasser, halvdelen for hvert kjønn.

Rotvold, statsasyl ved Trondhjem, med 275 plasser²⁾, 145 for menn, (hvorav 15 i landbrukskolonien) og 130 for kvinder.

Rønvik, statsasyl ved Bodø, med 230 plasser, halvdelen for hvert kjønn. Hertil kommer 22 plasser i landbrukskolonien. I alt 252 plasser.

Dikemark, Kristiania kommunale asyl i Asker med 523 plasser, 233 for menn og 251 for kvinder. Senere utvidet med 39 plasser (for menn).

Blakstad, Akershus fylkeskommunes asyl i Asker, med 147 plasser, 80 for menn og 67 for kvinder.

Veum, Østfold fylkeskommunes asyl i Glemmen, med 200 plasser, 110 for menn og 90 for kvinder.

Sanderud, Hedmark fylkeskommunes asyl i Stange med 211 plasser, 120 for menn og 91 for kvinder.

Prestsæter, Oppland fylkeskommunes asyl i Vest-Toten, med 171 plasser, 86 for menn og 85 for kvinder.

Faret, Telemark fylkeskommunes asyl i Solum med 181 plasser, 107 for menn og 74 for kvinder.³⁾

Kristiansands kommunale asyl med 32 plasser, 13 for mænd og 19 for kvinder.

Dale, Rogaland fylkeskommunes og Stavanger bys asyl i Hetland, med 196 plasser, halvdelen for hvert kjønn. Hertil kommer 9 plasser i kolonibygningen⁴⁾. I alt 205 plasser.

Valen, Hordaland fylkeskommunes asyl i Fjelberg, med 181 plasser, 101 for menn og 80 for kvinder.⁴⁾

Neevengaarden, kommunalt asyl i Bergen, med 322 plasser, 126 for menn og 196 for kvinder.

Rosenbergs asyl, kommunalt i Bergen, med 120 plasser, kun for menn.

Opdøl, Møre fylkeskommunes asyl i Bolsøy, med 110 plasser, halvdelen for hvert kjønn.

Trondhjems hospitalstiftelses asyl, kommunalt med 82 plasser.⁵⁾

Oslo hospitals asyl i Kristiania med 63 plasser, kun for kvinder.

¹⁾ Budgettert tall 351.

²⁾ I regulativ av 12te november 1907 er tallet på plasser fastsat til 265.

³⁾ 23de juli 1918 utstedt autorisation til utvidelse av asylet ved at oprette en koloniavdeling i nærheten (Findal).

⁴⁾ 14de juni 1918 utstedt autorisation til utvidelse av asylet.

⁵⁾ Nedlagt 1/8 og de syke overført til Østmark, kommunalt asyl for Trondhjem by og de 2 Trøndelagsfylker, med 230 plasser, halvdelen for hvert kjønn.

Dr. Dedichens asyl, privat, ved Kristiania, med 58 plasser, halvdelen for hvert kjønn.

Møllendal asyl, privat, ved Bergen, med 80 plasser, 45 for menn og 35 for kvinder.

Kriminalasylet i Trondhjem kan motta ca. 35 patienter, kun menn.

Aar.	For første gang i et norsk asyl indlagte syke.	Belæg pr. 31te decbr.	Sykeplasser pr. 31te decbr.	Middeltal av daglig forpleide syke.	Gjennemsnitlig utgift pr. patient pr. dag ¹⁾ .
1908.....	744	2 518	2 551	2 458	Kr.
1909.....	747	2 679	2 667	2 600	1.39
1910.....	760	2 805	2 858	2 738	
1911.....	720	2 957	2 918	2 899	1.41
1912.....	776	3 076	2 941	3 016	
1913.....	829	3 318	3 568	3 146	1.46
1914.....	925	3 767	3 768	3 564	
1915.....	948	3 958	3 768	3 886	1.62
1916.....	966	4 031	3 790	4 017	1.76
1917.....	792	4 057	3 799	4 068	2.31
1918.....	796	3 995	3 799	4 020	3.14
1919.....	973	4 200	3 976	4 084	3.54

Tabell I gir en oversikt over *asylenes virksomhet*, behandlingens utfall, forpleiningsdagenes tall m. m. I 1919 innlagdes 1 537²⁾ mot 1 206 i 1918 og 1 187 i 1917. Forholdet av innleggelser til tallet paa sykeplasser for alle asyler (3 976) utgjorde 38.5 pct. og var for hvert asyl følgende:

Dedichens	128.0 pct.	Gaustad.....	36.4 pct.
Rønvik	60.9 «	Sanderud	33.2 «
Østmark	60.4 «	Valen	30.4 «
Rosenberg	49.2 «	Neevengaarden	29.8 «
Eg	47.7 «	Dikemark	27.3 «
Møllendal	46.2 «	Oslo	27.0 «
Opdøl	45.5 «	Trondhjems	19.5 «
Prestsæter	44.4 «	Kristiansands	18.7 «
Dale	44.4 «	Faret	12.7 «
Rotvold	38.6 «	Blakstad	12.2 «
Veum	37.0 «	Kriminalasylet	8.6 «

Procentforholdet av *menn* og *kvinder* sees av følgende sammenstilling:

	Menn.	Kvinder.
Tilbakeliggende fra 1918	51.5 pct.	48.5 pct.
Innkommet i 1919	54.7 «	45.3 «
Tilsammen behandlet	52.4 «	47.6 «
Utgått og død	52.0 «	48.0 «
Tilbakeliggende ved utgangen av 1919	52.5 «	47.5 «

¹⁾ Utregnet etter opgavene fra statens og de kommunale asyler.

²⁾ Se anmerkningen på tabell I for dette og de nærmest foregående år.

Forholdet av tilbakeliggende, innkomne, utgåtte og døde til alle behandlede ved de enkelte asyler sees av tabell IX.

Avgang fra «utgåtte» og «døde» utskreves 20.4 pct. helbredet, 25.6 pct. bedret 26.7 pct. uhelbredet, 0,8 pct. etter avgitt erklæring og 26.5 pct. døde.

Forpleiningsdagenes tal utgjorde 1 490 606 eller gjennomsnittlig for hver av alle behandlede 269.5 dager (i 1918 279.2, i 1917 284.4).

Middeltallet av daglig behandlede syke var 4 084 (i 1918 4 023, i 1917 4 068). For det offentliges regning forpleiedes 87.8 pct., for privates 12.2 pct.

Sundhetstilstanden har gjennemgaaende været god; de meldte interkurrente sygdommer vil sees av tabell XVIII.

Dødsårsakene og de dødes alder sees av tabel XIX. Den hyppigste dødsårsak var tuberkulose, som forårsaket 28.7 pct. av alle dødsfall; dernæst debilitet og marasmus (også den senile) 13.9, lungebetændelse 8,0, paralysis generalis 7,7 enterit etc. 6,0 pct.

De innkomnes hjemstavn (tabell X) er oppgitt for 1 401. Av disse var 62.1 pct. fra landdistriktsbyene, 36.6 fra byene; 1.3 pct. var hjemmehørende i utlandet. Av de for første gang i norsk asyl innkomne (tabell XIV) var 62.6 pct. fra landdistriktsbyene 35.7 pct. fra byene, 1.7 pct. fra utlandet.

Tabel XI¹⁾ viser *alderen* hos de for første gang i et norsk asyl innkomne.

7.3 pct. var under	20 år.	5.4 pct. var mellom	60—70 år.
31.0 « « mellem	20—30 «	3.9 « « —	70—80 «
22.3 « « —	30—40 «	1.3 « « —	80—90 «
16.6 « « —	40—50 «	0.2 « « ukjendt.	
12.0 « « —	50—60 «		

Tabell XII¹⁾ viser *alderen, i hvilken de første symptomer ytret sig*. Saavel i denne som i den foregaaende tabell er sygdommens art oppgitt.

4.3 pct. var under	15 år.	6.7 pct. var mellom	40—45 år.
9.5 « « mellem	15—20 «	6.0 « « —	45—50 «
18.8 « « —	20—25 «	9.2 « « —	50—60 «
11.5 « « —	25—30 «	4.2 « « —	60—70 «
12.1 « « —	30—35 «	3.1 « « over	70 «
7.2 « « —	35—40 «	7.4 « « ukjendt.	

Sygdommens varighet (tabell XIII¹⁾) var for:

42.5 pct. under	$\frac{1}{2}$ år.
15.2 « —	$\frac{1}{2}$ —1 «
7.8 « —	1—2 «
31.3 « —	2 « og derover.
3.2 « —	ukjendt.

Med hensyn til *egteskapsforhold* (tabell XV¹⁾) var 63.3 pct. ugifte, 27.8 pct. gifte, 6.5 pct. i enkestand og 1.2 pct. fraskilte. 1.2 pct. var ukjendt.

¹⁾ Tabellene XI til og med XVII omfatter kun de for første gang i et norsk asyl innlagte.

En sammenstilling av de oppgitte årsaker til sinnssygdom (anamnestiske data) er gjort i tabell XVI¹⁾. Av 973 er ingen årsak oppgit for 334 eller 34.3 pct. Blandt de andre 639 anføres arvelig anlegg overhode hos 338 eller 52.9 pct., psykiske årsaker hos 100 eller 15.6 pct., influensa hos 71 eller 11.1 pct., syfilis hos 33 eller 5.2 pct., senilitet hos 36 eller 5.6 pct. og drikk hos 29 eller 4.5 pct.

Stand og stilling (tabell XVII¹⁾) er oppgit for 939. Herav tilhørte:

24.8	pct.	Bonde-, husmands- og inderststanden.
22.8	«	Arbeiderstanden.
12.8	«	Håndverkerstanden.
11.9	«	Tjenerstanden.
10.0	«	Sjømandsstanden (fiskere etc.).
7.2	«	Handelsstanden.

Arbeidsvirksomheten blandt de sinnssyke fremgår av tabell XX. — Forholdet av arbeidende syke til middelbelægget (tabell I) var for alle asyler 42.0 pct. (derav menn 60.5 pct., kvinder 39.5 pct.). — Ved hvert av asylene var forholdet følgende:

Faret	61.2	pct.	Rotvold.....	43.8	pct.
Opdøl	55.2	«	Trondhjem	43.6	«
Blakstad	52.2	«	Neevengaarden	41.8	«
Sanderud.....	48.8	«	Gaustad	39.3	«
Rønvik	48.7	«	Møllendal	37.7	«
Kriminalasylet	48.6	«	Valen	37.3	«
Eg	47.0	«	Rosenbergs	32.3	«
Veum	45.2	«	Østmark	29.1	«
Prestsæter.....	45.1	«	Kristiansand	26.6	«
Dale	45.1	«	Dikemark	25.2	«

Bruk av isolasjon og mekaniske tvangsmidler sees av tabel XXI.

I tabell XXII meddeles et utdrag av regnskapene fra statens og de kommunale asyler.

Direktørene eller bestyrerne for asylene var: Dr. med. H. Evensen (Gaustad). H. Platou (Eg). O. Sollied (Rotvold). T. Dahle (Rønvik). Dr. med. H. Holm (Dikemark). A. Horne (Blakstad). H. Lund (Veum). C. Wefring (Sanderud). Ph. Hansteen (Prestsæter). J. Henrichs (Faret). K. Klaussen (Kristiansands). C. Wingard (Dale). E. Støren (Valen). H. Arnesen (Neevengaarden). Dr. med. C. Looft (Rosenbergs). D. Dahl (Opdøl). J. Widerøe ²⁾ (Trondhjems). L. Aall (Oslo). H. Dedichen (Dedichens). E. Martens (Møllendal).

Av deres beretninger for hvert enkelt asyl leveres i det følgende et samlet utdrag.

¹⁾ Se foregaaende side.

²⁾ Ogsaa bestyrer av Kriminalasylet.

Tabeller.

Tabell I. Oversikt over tallet på de

Tableau du mouvement des hospices d'aliénés indiquant pour chaque

Asyler.	Tilbakeliggende 1/1 1919.			Innkommet i 1919.			Tilsammen behandlet i 1919.			helbredet.			bedret.			Ut-
	Tils.	Derav		Tils.	Derav		Tils.	Derav		Tils.	Derav		Tils.	Derav		
		M.	K.		M.	K.		M.	K.		M.	K.		M.	K.	
Gaustad	330	175	155	120	65	55	450	240	210	25	11	14	38	18	20	
Eg	296	155	141	124	75	49	420	230	190	30	20	10	17	10	7	
Rotvold	287	142	145	106	60	46	393	202	191	26	15	11	31	12	19	
Rønvik	312	158	154	140	69	71	452	227	225	38	14	24	31	13	18	
Dikemark.....	524	258	266	143	83	60	667	341	326	13	11	2	39	18	21	
Blakstad.....	135	65	70	18	10	8	153	75	78	2	1	1	1	-	1	
Veum	212	110	102	74	42	32	286	152	134	16	10	6	7	2	5	
Sanderud	227	130	97	70	43	27	297	173	124	15	5	10	21	8	13	
Prestsæter	194	104	90	76	38	38	270	142	128	18	6	12	28	12	16	
Faret.....	187	113	74	23	15	8	210	128	82	4	2	2	-	-	-	
Kristiansands	31	14	17	6	4	2	37	18	19	-	-	-	-	-	-	
Dale	215	114	101	91	51	40	306	165	141	7	6	1	22	14	8	
Valen	198	100	98	55	28	27	253	128	125	17	9	8	9	4	5	
Neevengaarden	296	119	177	96	50	46	392	169	223	18	7	11	32	21	11	
Rosenbergs	80	80	-	59	59	-	139	139	-	5	5	-	1	1	-	
Opdøl	136	69	67	50	30	20	186	99	87	7	4	3	24	15	9	
Trondhjems $\frac{1}{1}-\frac{1}{8}$	83	44	39	16	7	9	238	104	134	{ 1	-	1	-	-	-	
Østmark $\frac{1}{8}-\frac{81}{12}$	-	-	-	139	53	86	238	104	134	{ 4	-	4	1	-	1	
Oslo	70	-	70	17	-	17	87	-	87	2	-	2	8	-	8	
Dedichens	61	28	33	74	39	35	135	67	68	8	7	1	28	10	18	
Møllendal.....	85	45	40	37	17	20	122	62	60	16	5	11	3	1	2	
Kriminalasylet	34	34	-	3	3	-	37	37	-	-	-	-	-	-	-	
Ialt	3 993	2 057	1 936	1 537	841	696	5530	2898	2632	272	138	184	341	159	182	

¹⁾ Som privat forpleide skulde kun opføres de, for hvem forpleiningsutgiftene utredes av²⁾ Av disse er 42 blitt flyttet fra et asyl til et annet (fra Kristiansands 1, Eg 17, Rønvik 20, 3 ganger i Rønvik asyl).

Å å sinssykeasylene behandlede.

ospice le nombre des malades et le total des journées d'entretien.

Ått												Middelbelegg. Av hele beleget for pleiedes for privat regning.)	Forpleiningsdager. Av hele beleget for pleiedes for privat regning.)				
uhelbredet.		efter avgitt erklæring.		Døde.		Tilsammen utgått og død.		Tilbakeliggende ^{st/12} 1919.									
Tils.	Derav	Tils.	Derav	Tils.	Derav	Tils.	Derav	Tils.	Derav	M.	K.						
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.						
44	20	24	1	-	1	23	14	9	131	63	68	319	177	142	338.0	121 531	144
52	37	15	1	1	-	20	9	11	120	77	43	300	153	147	297.7	108 657	89
44	19	25	-	-	-	26	18	8	127	64	63	266	138	128	278.9	99 980	68
35	11	24	-	-	-	29	13	16	133	51	82	319	176	143	320.1	116 839	15
38	23	15	-	-	-	36	22	14	126	74	52	541	267	274	531.4	193 964	12
3	1	2	-	-	-	9	5	4	15	7	8	138	68	70	136.3	49 764	13
24	9	15	-	-	-	21	13	8	68	34	34	218	118	100	211.6	77 252	22
3	1	2	4	3	1	29	20	9	72	37	35	225	136	89	227.1	82 886	41
11	7	4	-	-	-	11	6	5	68	31	37	202	111	91	197.3	72 017	32
4	4	-	-	-	-	11	10	1	19	16	3	191	112	79	187.6	68 466	29
6	4	2	-	-	-	1	1	-	7	5	2	30	13	17	30.8	11 253	1
23	10	13	-	-	-	31	14	17	83	44	39	223	121	102	213.8	78 063	34
8	2	6	2	1	1	13	8	5	49	24	25	204	104	100	203.7	74 338	20
12	4	8	1	1	-	22	7	15	85	40	45	307	129	178	298.1	108 818	82
3	3	-	-	-	-	18	18	-	27	27	-	112	112	-	108.5	39 593	-
2	1	1	-	-	-	11	5	6	44	25	19	142	74	68	139.8	51 012	23
7	4	3	1	1	-	3	3	-	12	8	4	211	92	119	119.3	18 016	-
4	2	2	-	-	-	6	2	4	15	4	11	211	92	119	119.3	25 516	-
2	-	2	-	-	-	4	-	4	16	-	16	71	-	71	71.7	26 195	47
25	16	9	-	-	-	13	6	7	74	39	35	61	28	33	59.8	21 847	-
1	1	-	-	-	-	15	10	5	35	17	18	87	45	42	87.6	31 982	3
4	4	-	-	-	-	-	-	4	4	-	33	33	-	34.6	12 617	-	
355	183	172	10	7	3	352	204	148	1330	691	639	4 200	2 207	1 993	4 084	1490 606	675

vedkommende sykes pårørende eller ved legatmidler.

Kriminalasylet 4). 7 er innlagt 2 ganger (Blakstad 1, Veum 2, Rønvik 4). 1 kvinne innkom

Tabell II. Tilsammen behandlet.

Nombre des aliénés traités dans les hospices.

1919.

Sygdom.	Alle asyler.				Gaustad.		Eg.		Rot-vold.		Røn-vik.		Dike-mark.		Blak-stad.		Veum.		Sande-rud.		Prest-sæter.	
	Tils.	Derav		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	
		M.	K.																			
Melancholia.....	502	192	310	22	34	12	44	34	29	16	18	11	24	4	3	19	33	-	1	17	31	
Mania.....	263	116	147	18	16	14	15	11	18	2	7	3	5	1	1	11	8	-	11	11	-	
Amentia.....	90	40	50	3	3	5	7	1	7	2	9	11	10	-	4	1	-	1	1	-	-	
Dementia.....	3 360	1 810	1 550	145	109	134	83	118	108	149	140	210	219	47	42	93	74	117	75	78	54	
Paranoia.....	171	118	53	4	3	23	9	13	5	3	3	11	3	2	-	4	2	4	1	14	15	
Insania periodica.....	377	152	225	6	5	18	16	7	6	11	22	23	26	2	5	1	3	11	29	3	2	
— epileptica.....	118	82	36	3	2	3	-	1	5	10	8	6	1	5	-	8	6	8	2	8	1	
— hysterica.....	115	6	109	2	21	-	7	-	4	-	7	1	14	-	10	-	3	-	4	-	4	
— hypochondrica.....	20	9	11	2	3	-	-	-	-	1	-	1	2	-	-	-	-	3	-	-	1	
— degenerativa.....	151	98	53	13	6	7	4	5	4	4	2	28	16	8	8	-	1	2	2	-	2	
— neurasthenica.....	23	16	7	-	-	1	-	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
Alcoholismus.....	37	36	1	2	-	2	-	-	-	4	-	9	1	-	-	5	-	2	-	-	-	
Paralysis generalis.....	72	62	10	10	1	2	-	5	1	3	1	21	3	-	-	1	-	-	-	-	-	
Vitia org. cerebri.....	10	5	-	1	1	1	-	1	-	1	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
Idiotia (imbecillitas).....	211	149	62	9	5	7	4	5	-	22	7	4	1	5	5	9	4	22	8	9	7	
Til observasjon.....	10	7	3	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	
Tilsammen	5530	2 898	2 632	240	210	230	190	202	191	227	225	341	326	75	78	152	134	173	124	142	128	

Tabel II (forts.).

Sygdom.	Faret.		Kristian-sands.		Dale.		Valen.		Neeven-gaarden.		Rosen-bergs.		Opdøl.		Østmark.*		Oslo.		Dedi-chens.		Mollen-dal.		Krimi-nal-asylet.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.		M.	K.	M.	K.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.
Melancholia.....	3	2	-	-	4	10	13	7	8	11	2	6	5	4	14	18	8	16	8	10	-	1		
Mania.....	3	2	-	-	8	9	7	12	6	15	3	2	3	-	2	9	3	-	13	14	-	-		
Amentia.....	1	-	-	-	1	3	3	1	2	2	5	2	1	-	1	-	-	-	1	1	1	1		
Dementia.....	100	60	13	16	119	97	73	79	98	144	99	68	51	103	50	14	35	32	35	32	15			
Paranoia.....	2	-	2	-	2	-	2	-	6	7	19	1	1	-	1	1	2	3	1	2	-	2		
Insania periodica.....	5	14	-	1	13	13	7	14	10	18	2	5	12	-	2	4	32	-	1	3	-	-		
— epileptica.....	1	1	-	1	5	-	5	2	6	3	5	4	3	2	-	-	-	-	1	-	-	1	2	
— hysterica.....	-	2	-	1	1	5	-	6	1	11	-	1	2	-	4	3	-	1	-	-	-	-	-	
— hypochondrica.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	3	-	-	-	-	-	-	-	1	
— degenerativa.....	-	-	-	-	-	-	1	-	3	-	11	6	1	2	1	2	-	4	-	-	-	5		
— neurasthenica.....	1	-	-	-	-	5	1	4	-	1	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Alcoholismus.....	1	-	-	-	-	-	-	-	6	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	1	
Paralysis generalis.....	1	-	-	-	-	3	1	-	-	9	3	-	1	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	
Vitia org. cerebri.....	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Idiotia (imbecillitas).....	10	1	3	-	3	2	10	3	2	3	2	5	5	14	3	2	-	2	1	-	-	6		
Til observation.....	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Tilsammen	128	82	18	19	165	141	128	125	169	223	139	99	87	104	134	87	67	68	62	60	37			

*.) Her også medtatt de på det nedlagte Trondhjems asyl behandlede.

¹⁾) Derav dem. sen. 8 menn og 2 kvinder.

²⁾) — — - 3 - - 6 - ; dem. præcox 12 m. og 4 kv.; dem. paran. 5 m. og 6 kv.; dem. sec. 2 kv.

³⁾) — manisk depresjon 24 m. og 30 kv.

⁴⁾) Alle opført under diagnosene katatoni.

⁵⁾) Opført under diagnosene katatoni.

Tabell III. Innkommet.
Nombre des entrées dans les hospices d'aliénés.

Sygdom.	Alle asyler.				Gaustad.		Eg.		Rot-vold.		Røn-vik.		Dike-mark.		Blak-stad.		Veum.		Sande-rud.		Prest-sæter.	
	Tils.	Derav		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	
		M.	K.																			
Melancholia.....	212	84	128	8	11	9	13	18	15	8	7	2	6	2	-	8	14	-	1	7	14	
Mania.....	126	60	66	7	8	9	3	4	9	2	3	1	1	-	-	7	3	-	-	4	5	
Amentia.....	42	23	19	1	1	2	4	1	1	1	4	6	3	-	-	1	-	1	-	-	-	
Dementia.....	771	446	325	41	20	36	20	29	20	33	35	42	36	7	6	20	8	24	15	18	14	
Paranoia.....	28	25	3	-	-	2	-	-	-	1	-	1	-	1	-	1	2	-	-	5	-	
Insania periodica.....	142	64	78	-	4	11	8	1	-	5	14	5	3	-	-	1	-	7	9	1	1	
— epileptica	28	22	6	-	1	-	-	1	-	4	3	2	-	-	-	1	2	-	-	2	-	
— hysterica	34	1	33	1	7	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	1	-	1	-	2	
— hypochondrica	9	4	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	
— degenerativa	35	4	11	-	1	1	-	2	1	3	-	7	3	-	-	-	-	1	1	1	-	
— neurasthenica	6	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Alcoholismus.....	14	14	-	-	-	1	-	-	-	1	-	5	-	-	-	-	2	-	1	-	-	
Paralysis generalis	34	31	3	5	-	-	-	-	2	-	1	-	11	2	-	-	-	-	-	-	-	
Vitia org. cerebri	2	1	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Idiotia (imbecillitas)	48	36	12	-	1	3	-	1	-	10	3	1	-	-	1	2	2	3	-	-	1	
Til observasjon.....	6	3	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	
Tilsammen	1 587	844	693	65	55	75	49	60	46	69	71	83	60	10	8	42	32	43	27	38	38	

Tabell III (forts.).

Sygdom.	Faret.		Kristian-sands.		Dale.		Valen.		Neeven-gaarden.		Rosen-bergs.		Opdøl.		Trond-hjems.		Øst-mark.		Oslo.		Dedi-chens.		Møllen-dal.		Krimi-nal-asylet.
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	M.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	M.	
Melancholia.....	1	1	-	-	3	6	4	6	3	3	1	5	3	-	-	3	11	5	2	9	-	4	-	-	
Mania.....	2	1	-	-	7	6	4	5	3	12	3	2	2	-	-	-	-	3	1	-	4	5	-	-	
Amentia.....	1	-	-	-	-	2	2	-	1	1	4	2	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-	
Dementia.....	8	2	3	1	28	19	9	9	18	15	39	14	9	5	8	45	67	6	14	5	11	10	2	1	
Paranoia.....	-	-	-	-	-	-	1	-	4	1	7	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
Insania periodica.....	-	2	-	-	6	2	3	3	5	5	1	3	5	-	-	-	-	3	15	19	-	-	-	-	
— epileptica	-	-	-	-	2	-	-	-	3	-	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
— hysterica	-	2	-	1	-	4	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	
— hypochondrica	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	
— degenerativa	-	-	-	-	-	-	-	-	5	4	-	1	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	
— neurasthenica	-	-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	
Alcoholismus.....	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	
Paralysis generalis	1	-	-	-	2	1	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Vitia org. cerebri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Idiotia (imbecillitas)	2	-	1	-	-	-	4	1	-	1	-	1	-	1	1	7	-	-	-	1	-	-	-	-	
Til observation.....	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Tilsammen	15	8	4	2	51	40	28	27	50	46	59	30	20	7	9	56	83	17	39	35	17	20	3		

Tabell IV. Ut-
Nombre des sorties

Sygdom.	Alle asyler.		Gaustad.		Eg.		Rotvold.		Rønvik.		Dike-mark.		Blak-stad.		Veum.		
	Ialt.	Derav		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.		
		M.	K.														
Melancholia	71	33	38	1	4	1	4	10	4	2	5	1	-	1	4	2	
Mania	77	39	38	5	4	8	2	5	4	1	1	-	-	-	4	4	
Amentia	23	17	6	3	1	3	-	-	-	1	1	5	1	1	1	-	
Dementia	32	15	17	1	-	4	1	-	3	3	7	2	-	-	-	-	
Paranoia	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Insania periodica	41	18	23	-	-	3	2	-	-	3	8	-	1	-	-	-	
— epileptica	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	
— hysterica	11	1	10	-	5	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	
— hypochondrica	2	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	
— degenerativa	7	6	1	1	-	-	-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	
— neurasthenica	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Alcoholismus	5	5	-	-	-	1	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	
	Ialt	272	138	134	11	14	20	10	15	11	14	24	11	2	1	10	6

Tabell V. Ut-
Nombre des sorties en

Sygdom.	Alle asyler.		Gaustad.		Eg.		Rotvold.		Rønvik.		Dike-mark.		Blak-stad.		
	Ialt.	Derav		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.		
		M.	K.												
Melancholia	49	13	36	3	3	-	4	3	4	1	4	-	2	-	-
Mania	25	13	12	3	2	2	-	-	4	1	-	-	1	-	-
Amentia	7	3	4	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Dementia	149	71	78	12	10	4	1	8	9	8	10	7	12	-	-
Paranoia	6	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Insania periodica	61	30	31	-	-	4	2	1	-	-	1	6	3	-	-
— epileptica	7	5	2	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
— hysterica	10	-	10	-	1	-	-	-	-	-	2	-	2	-	1
— degenerativa	10	7	3	-	1	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-
— neurasthenica	7	5	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Alcoholismus	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Paralysis generalis	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Idiotia (imbecillitas)	7	4	3	-	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
	Ialt	341	159	182	18	20	10	7	12	19	18	18	21	-	1

skrevet helbredet.

n état de guérison.

Sande-rud.	Prest-sæter.	Faret.	Dale.	Valen.	Neeven-gaarden.	Rosen-bergs.	Opdøl.	Trond-hjems.	Øst-mark.	Oslo.	Dedi-chens.	Møllen-dal.	
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
-	-	3	4	-	1	2	1	2	2	1	-	2	1
-	-	2	4	1	1	3	-	5	6	1	5	2	-
1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-
-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	1	-	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	2	-	-	-
3	9	-	-	1	-	-	-	1	-	2	3	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
5	10	6	12	2	2	6	1	9	8	7	11	5	4
													3
													1
													5
													11

skrevet bedret.

état d'amélioration.

Veum.	Sande-rud.	Prest-sæter.	Dale.	Valen.	Neeven-gaarden.	Rosen-bergs.	Opdøl.	Øst-mark.	Oslo.	Dedi-chens.	Møllen-dal.		
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
-	5	-	-	2	6	1	-	1	-	1	1	-	-
-	-	-	-	3	2	-	-	3	1	1	-	1	-
1	-	6	10	8	3	1	3	-	3	7	6	-	-
-	-	1	-	1	1	-	-	-	3	-	-	6	1
-	-	1	2	-	1	7	3	-	2	-	-	1	12
1	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	1
-	-	-	-	-	1	-	1	-	2	-	-	-	-
-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	2	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
2	5	8	13	12	16	14	8	4	5	21	11	1	15
													9
													1
													8
													10
													18
													1
													2

Tabell VI. Utskrevet uhelbredet.

Nombre des sorties en état de non guérison.

Sygdom.	Alle asyler.			Gaustad.		Eg.		Rotvold.		Rønvik.		Dike-mark.		Blak-stad.		Veum.		Sande-rud.		Prest-sæter.
	Ialt.	Derav		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.
		M.	K.																	
Melancholia.....	33	8	25	1	-	1	3	2	9	-	1	1	1	-	1	2	5	-	-	2
Mania.....	10	5	5	-	-	2	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Amentia.....	6	2	4	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dementia.....	219	118	101	17	20	26	7	11	12	8	17	15	8	-	-	5	7	-	1	4
Paranoia.....	16	11	5	-	-	3	2	1	-	-	1	1	1	-	-	2	1	-	2	2
Insania periodica.....	16	8	8	-	-	1	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-
— epileptica.....	6	5	1	1	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
— hysterica.....	11	-	11	-	-	4	-	2	-	1	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-
— hypochondrica	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
— degenerativa.....	9	4	5	-	-	1	-	-	-	-	-	1	3	1	-	-	-	-	-	-
— neurasthenica.....	3	3	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alcoholismus.....	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis generalis.....	4	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Idiotia (imbecillitas)....	20	13	7	-	-	2	-	2	-	1	1	1	-	-	1	-	1	1	1	1
I alt	355	183	172	20	24	37	15	19	25	11	24	23	15	1	2	9	15	1	2	7

Tabell VI (forts.).

Sygdom.	Faret.	Kri- stian- sands.			Dale.		Valen.		Neeven- gaarden.		Rosen- bergs.	Opdøl.	Trond- hjems.	Øst- mark.	Oslo.	Dedi- chens.	Møllen- dal.	Krimi- nal- asylet.		
	M.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	M.		
Melancholia.....	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	
Mania.....	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
Amentia.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	
Dementia.....	2	3	2	9	10	2	4	2	1	1	1	1	1	1	1	2	2	8	4	
Paranoia.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	
Insania periodica.....	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	6	2	-	-	
— epileptica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
— hysterica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
— hypochondrica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
— degenerativa	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
— neurasthenica	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Alcoholismus.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
Paralysis generalis.....	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
Idiotia (imbecillitas).....	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	3	2	-	-	-	1	-	
Ialt	4	4	2	10	13	2	6	4	8	3	1	1	4	3	2	2	2	16	9	1
																			4	

Tabell VII. Døde.

Nombre des décès dans les hospices d'aliénés.

Sygdom.	Alle asyler.				Gaustad.		Eg.		Rot-vold.		Røn-vik.		Dike-mark.		Blak-stad.		Veum.		Sande-rud.	
	Ialt.	Derav		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	
		M.	K.																	
Melancholia.....	34	16	18	1	2	1	2	3	1	1	-	1	1	-	-	2	2	-	-	1
Mania	16	10	6	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-
Amentia.....	14	5	9	-	-	1	1	-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Dementia.....	208	114	94	8	5	6	5	9	6	6	9	11	7	3	3	5	5	14	8	
Paranoia.....	5	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Insania periodica.....	7	3	4	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	1	-	-	1	-	-
— epileptica	9	6	3	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	2	-	1	-	-
— degenerativa	6	4	2	-	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
— neurasthenica	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alcoholismus.....	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis generalis	35	31	4	5	-	-	-	4	1	2	-	8	2	-	-	2	-	-	-	-
Vitia org. cerebri	4	2	2	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Idiotia (imbecillitas)	12	8	4	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	3	-	-
Ialt	352	204	148	14	9	9	11	18	8	13	16	22	14	5	4	13	8	20	9	

Tabell VII (forts.).

Sygdom.	Prest-sæter.		Faret.		Kri-stian-sands.		Dale.		Valen.		Neeven-gaarden.		Rosen-bergs.		Opdøl.		Trond-hjems.		Øst-mark.		Oslo.		Dedi-chens.		Møllen-dal.	
	M.	K.	M.	K.	M.		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.		M.	K.	M.	K.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.
Melancholia.....	1	2	-	-	-		-	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	1	-	1	3	4	-	1
Mania.....	1	-	-	-	-		1	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-
Amentia.....	-	-	1	-	-		1	1	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dementia.....	2	3	9	1	-		9	11	4	4	-	12	15	4	4	3	1	3	3	1	1	4	4	-	-	
Paranoia.....	-	-	-	-	-		1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Insania periodica.....	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	
— epileptica	2	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	
— degenerativa	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
— neurasthenica	-	-	-	-	-		-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Alcoholismus.....	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Paralysis generalis.....	-	-	-	-	-		1	-	-	-	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	
Vitia org. cerebri.....	-	-	-	-	-		-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Idiotia (imbecillitas).....	-	-	-	-	-		1	1	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ialt	6	5	10	1	1		14	17	8	5	7	15	18	5	6	3	2	4	4	4	6	7	10	5		

Tabell VIII. Sygdomsform og behand-

Répartition par formes de la

Sygdom.	Tilbake- liggende 1/1 1919.	Inn- kommet i 1919.	Til- sammen behandlet i 1919.	Ut-	
				hel- bredet.	bedret.
Melancholia.....	290	212	502	71	49
Mania.....	138	126	264	77	25
Amentia.....	47	42	89	23	7
Dementia.....	2 590	771	3 361	32	149
Paranoia	143	28	171	1	6
Insania periodica	236	142	378	41	61
— epileptica	90	28	118	1	7
— hysterica	77	34	111	11	10
— hypochondrica	14	9	23	2	-
— degenerativa	116	35	151	7	10
— neurasthenica	16	6	22	1	7
Alcoholismus.....	22	14	36	5	1
Paralysis generalis.....	38	34	72	-	2
Vitia organica cerebri	8	2	10	-	-
Idiotia (imbecillitas).....	163	48	211	-	7
Til observasjon	5	6	11	-	-
I alt	3 993	1 537	5 530	272	341

¹⁾ På Gaustad asyl blev 1 av de til observasjon innlagte overført til demens.

Tabell IX. Procentforholdet av tilbakeliggende, innkomne,

Rapport du nombre des sorties et décès comparé

	Alle asyler.	Gau- stad.	Eg.	Rot- vold.	Røn- vik.	Dike- mark.	Blak- stad.	Veum.	Sande- rud.	Prest- sæter.
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
Tilbakeliggende ^{1/1} 1919	72.2	73.3	70.5	73.0	69.0	78.6	88.2	74.1	76.4	71.8
Innkommet i 1919.....	27.8	26.7	29.5	27.0	31.0	21.4	11.8	25.9	23.6	28.2
Utgått helbredet	4.9	5.6	7.1	6.6	8.4	2.0	1.3	5.6	5.0	6.7
— bedret	6.2	8.4	4.0	7.9	6.9	5.8	0.6	2.5	7.1	10.4
— uhelbredet	6.4	9.8	12.4	11.2	7.7	5.7	2.0	8.4	1.0	4.0
— etter avgitt erklæ- ring.....	0.1	0.2	0.3	-	-	-	-	-	1.3	-
Døde.....	6.4	5.1	4.8	6.6	6.4	5.4	5.9	7.3	9.8	4.1
I alt utgått og døde	24.0	29.1	28.6	32.3	29.4	18.9	9.8	23.8	24.2	25.2
Tilbakeliggende ^{31/12} 1919	76.0	70.9	71.4	67.7	70.6	81.1	90.2	76.2	75.8	74.8

Lingens utfall for alle asyler.

maladie et résultat du traitement.

gåt			Tilbake- liggende 31/12 1919.	Procentforhold til					
				alle for samme sygdom behandlede				alle	
uhel- bredet.	eftersvartet avgitt er- klæring.	død.	hel- bredede.	bedrede.	uhel- bredede.	døde.	behand- lede.	inn- komne.	
33	-	34	313	14.0	9.8	6.6	6.8	9.1	13.8
10	-	16	137	29.1	9.5	3.8	6.1	4.8	8.2
6	-	14	41	26.0	7.9	6.7	15.7	1.6	2.7
219	-	208	2 750	1.0	4.4	6.5	6.2	60.8	50.2
16	-	5	144	0.6	3.5	9.4	2.9	3.1	1.8
16	-	7	253	10.8	16.1	4.2	1.8	6.8	9.3
6	-	9	95	0.8	5.9	5.0	7.6	2.1	1.8
11	-	-	83	9.9	9.0	9.9	-	2.0	2.2
1	-	-	17	8.7	-	4.3	-	0.4	0.6
9	-	6	120	4.6	6.6	6.0	4.0	2.7	2.3
3	-	1	11	4.5	31.8	13.6	4.5	0.4	0.4
1	-	1	28	13.9	2.8	2.8	2.8	0.7	0.9
4	-	35	31	-	2.8	5.6	48.6	1.3	2.2
-	-	4	6	-	-	-	40.0	-	0.1
20	-	12	171	-	3.3	9.5	5.7	3.8	3.1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
355	10	352	4 200						

utgårte og døde til de på hvert asyl i alt behandlede.

au total des aliénés traités dans les hospices.

Faret.	Kristiansands.	Dale.	Valen.	Neeveengaarden.	Rosenbergs.	Opdøl.	Trondhjems.	Ostmark.	Oslo.	Dedichens.	Møllen-dal.	Kriminal-asylet.
pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
89.0	83.8	70.3	78.3	75.5	57.6	73.1	83.8	-	80.5	45.2	69.3	91.9
11.0	16.2	29.7	21.7	24.5	42.4	26.9	16.2	100.0	19.5	54.8	30.3	8.1
1.9	-	2.3	6.7	4.6	3.6	3.8	1.0	1.8	2.3	5.9	13.1	-
-	-	7.2	3.6	8.2	0.7	12.9	-	0.4	9.2	20.7	2.5	-
1.9	16.2	7.5	3.2	3.1	2.1	1.1	7.1	1.8	2.3	18.6	0.8	10.8
-	-	-	0.8	0.2	-	-	1.0	-	-	-	-	-
5.2	2.7	10.1	5.1	5.6	13.0	5.9	3.0	2.6	4.6	9.6	12.3	-
9.0	18.9	27.1	19.4	21.7	19.4	23.7	12.1	6.6	18.4	54.8	28.7	10.8
91.0	81.1	72.9	80.6	78.3	80.6	76.3	87.9	93.4	81.6	45.2	71.3	89.2

Tabell X. Hjemstavn for alle i aarets løp innkomne.

Tableau des entrées réparties par domicile des aliénés.

Hjemstavn.		I alt.																					
		Gaustad.	Eg.	Rotvold.	Renvik.	Dikemark.	Blaakstad.	Veum.	Sanderud.	Præstsæter.	Faret.	Kristiansands.	Dale.	Valen.	Nærvengaarden.	Rosenbergs.	Opdøl.	Østmark.	Oslo.	Dedichens.	Møllendal.	Kriminalasylet.	
Bygdene i:																							
Akershus	fylke	63	34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Østfold		55	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Buskerud		30	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Vestfold		27	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Hedmark		65	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Opland		69	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Telemark		38	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Aust-Agder		47	41	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Vest-Agder		53	38	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Rogaland		57	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Hordaland		73	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Sogn og Fjordane		21	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Møre		42	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Sør-Trøndelag		68	36	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Nord-Trøndelag		37	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Nordland		67	66	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Troms		29	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Finnmark		29	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Bygdene i alt		870	81	88	64	123	3	17	55	60	67	22	-	53	55	16	29	28	50	3	28	28	-

Byene:

Tabell X (forts.).

Hjemstavn.	I alt.	Gaustad.	Eg.	Botvold.	Rønvik.	Dikemark.	Blakstad.	Veum.	Sandrud.	Prestsæter.	Faret.	Kristiansands.	Dale.	Valen.	Neeengaarden.	Rosenbergs.	Opdøl.	Østmark.	Oslo.	Dedichens.	Møllendal.	Kriminalasylet.	
Trondhjem.....	44	1	-	-	-	22	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Levanger.....	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Bodø.....	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Narvik.....	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Svolvær.....	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Tromsø.....	6	-	-	-	-	-	-	1)	2	1	1	35	1	33	22	-	-	-	-	-	-	-	-
Harstad.....	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Hammerfest.....	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Vadsø.....	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Byene i alt	513	34	35	35	16	133	-	19	10	9	1	6	37	-	80	30	3	2)	21	14	21	9	-
Uten fast hjemstavn.....	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ukjent; uopgitt.....	125	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Fra utlandet:																							
Danmark.....	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sverige.....	9	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tyskland.....	3	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Russland.....	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	1 529	120	124	103	189	143	17	74	70	76	23	6	91	55	96	59	50	155	17	74	37	-	-

1) Antagelig innlagt 2 ganger i årets løp.

2) Derav 2 i byer i Nord-Trøndelag fylke og 1 med uopgitt hjemsted.

Tabell XI. De for første gang i et norsk asyl innkomnes alder ved innleggelsen.

Répartition par âge lors de l'admission des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien.

Sygdom.	I alt.	Derav		Under 20 år.		20—30		30—40		40—50		50—60		60—70		70—80		80—90		Uopgitt.	
		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Melancholia	165	61	104	-	6	6	17	14	21	16	29	18	25	5	6	2	-	-	-	-	-
Mania	85	43	42	6	4	18	19	9	11	5	4	3	1	1	3	-	-	1	-	-	-
Amentia	37	18	19	1	-	6	8	8	2	3	8	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Dementia	472	268	204	21	17	114	59	53	46	24	24	15	23	20	9	17	18	4	8	-	-
Paranoia	14	13	1	-	-	1	-	4	1	3	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Insania periodica	46	17	29	-	-	8	4	4	8	1	10	2	6	1	-	1	-	-	-	-	1
— epileptica	17	14	3	4	-	3	1	2	1	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
— hysterica	26	1	25	1	2	-	10	-	5	-	7	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
— hypochondrica	4	2	2	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— degenerativa	21	16	5	2	-	6	3	4	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— neurasthenica	7	5	2	-	-	-	-	2	1	1	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Alcoholismus	13	13	-	-	-	2	-	4	-	5	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis generalis	30	27	3	-	-	-	-	8	1	8	2	8	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Vitia organica cerebri	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Idiotia (imbecillitas)	35	29	6	7	-	13	3	4	2	3	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	973	527	446	42	29	177	124	116	101	75	86	57	60	34	19	20	18	5	8	1	1

Tabell XII. Alder, i hvilken de første symptomer ytret sig hos de for første gang i et norsk asyl innkomne.

L'âge, dans lequel se montrèrent les premiers symptômes chez les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien.

1919.

Sygdom.	Under 15 år.		15—20		20—25		25—30		30—35		35—40		40—45		45—50		50—60		60—70		Over 70 år.		Ukjendt eller uopgitt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Melancholia.....	-	-	.	6	4	12	3	5	9	13	4	10	12	13	3	15	16	21	4	5	1	-	5	4
Mania.....	-	1	5	5	16	11	3	6	6	6	3	5	1	3	4	1	3	1	1	3	1	-	-	-
Amentia.....	-	-	2	-	3	5	2	3	6	1	2	1	-	5	3	3	-	1	-	-	-	-	-	-
Dementia.....	3	4	37	23	71	37	41	30	25	22	13	13	9	9	5	7	10	16	16	8	14	14	24	21
Paranoia.....	-	-	-	-	1	-	-	1	4	-	2	-	1	-	1	-	3	-	1	-	-	-	-	-
Insania periodica.....	-	-	1	4	2	4	5	3	5	4	2	5	-	1	-	-	-	3	-	-	-	-	2	3
— epileptica.....	-	-	4	-	3	-	1	-	1	1	1	-	2	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	1
— hysterica.....	-	1	1	1	-	6	-	3	-	4	-	2	-	2	-	1	-	1	-	-	-	-	-	3
— hypochondrica.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— degenerativa.....	2	-	1	-	4	2	3	1	-	1	1	1	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	3
— neurasthenica.....	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-
Alcoholismus.....	-	-	1	-	1	-	1	-	1	-	1	-	1	-	1	-	2	-	-	-	-	-	2	-
Paralysis generalis.....	-	-	-	-	-	-	-	1	-	4	1	4	-	4	1	5	1	6	-	2	-	-	1	-
Vitia organica cerebri....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Idiotia (imbecillitas)....	25	6	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
I alt	30	12	53	39	106	77	60	52	64	54	33	37	30	35	25	36	45	45	24	17	16	14	41	31

Tabell XIII. Sygdommens varighet hos de for første gang i et norsk asyl innkomne.

Durée de la maladie lors de l'admission des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien.

Asyl.	I alt innkommet.			Under $\frac{1}{2}$ år.			$\frac{1}{2}$ —1 år.			1—2 år.			2 år og derover.			Ukjent varighet.		
	Tils.	Derav		Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.
		M.	K.															
Gaustad	83	48	35	23	10	13	20	11	9	8	4	4	32	23	9	-	-	-
Eg	79	45	34	40	20	20	7	6	1	4	-	4	28	19	9	-	-	-
Rotvold	60	31	29	33	14	19	3	2	1	2	-	2	20	13	7	2	2	-
Rønvik	92	50	42	47	23	24	18	8	10	3	2	1	20	14	6	4	3	1
Dikemark	113	64	49	38	22	16	30	15	15	10	6	4	20	10	10	15	11	4
Blakstad	11	5	6	2	1	1	-	-	-	1	1	-	8	3	5	-	-	-
Veum	45	26	19	21	10	11	3	3	-	4	3	1	15	9	6	2	1	1
Sanderud	44	27	17	16	9	7	7	3	4	6	3	3	15	12	3	-	-	-
Prestsæter	51	26	25	21	7	14	12	8	4	4	3	1	12	7	5	2	1	1
Faret	16	11	5	7	4	3	3	2	1	1	1	-	5	4	1	-	-	-
Kristiansands	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	2	-	-	-
Dale	64	33	31	28	15	13	8	5	3	6	4	2	22	9	13	-	-	-
Valen	42	24	18	20	12	8	4	1	3	6	3	3	12	8	4	-	-	-
Neevengaarden	67	36	31	32	15	17	12	6	6	2	2	-	16	12	4	5	1	4
Rosenbergs	9	9	-	5	5	-	1	1	-	1	1	-	2	2	-	-	-	-
Opdel	32	19	13	17	11	6	1	1	-	7	6	1	7	1	6	-	-	-
Trondhjems	6	3	3	-	-	-	2	2	-	1	-	1	3	1	2	-	-	-
Østmark	67	32	35	17	6	11	5	1	4	5	2	3	39	22	17	1	1	-
Oslo	11	-	11	4	-	4	3	-	3	1	-	1	3	-	3	-	-	-
Dedichens	55	26	29	28	13	15	7	2	5	4	3	1	16	8	8	-	-	-
Møllendal	21	9	12	14	6	8	2	2	-	-	-	-	5	1	4	-	-	-
Kriminalasylet	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Ialt	973	527	446	413	203	210	148	79	69	76	44	32	305	181	124	31	20	11

Tabell XIV. Hjemstavn for de for første gang i et norsk asyl innkomne.

Domicile des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien.

161.

Asyl.	Kristiania.												Utlandet.												Ungitt eller ukjent.																															
	Bygder.	Byer.	Akershus.	Bygder.	Byer.	Østfold.	Bygder.	Byer.	Buskerud.	Bygder.	Byer.	Vestfold.	Bygder.	Byer.	Hedmark.	Bygder.	Byer.	Oppland.	Bygder.	Byer.	Telemark.	Bygder.	Byer.	Aust-Agder.	Bygder.	Byer.	Vest-Agder.	Bygder.	Byer.	Rogaland.	Bygder.	Byer.	Hordaland.	Bygder.	Byer.	Bergen.	Bygder.	Byer.	Sogn og Fjordane.	Bygder.	Byer.	Møre.	Bygder.	Byer.	Sør-Trøndelag.	Bygder.	Byer.	Nord-Trøndelag.	Bygder.	Byer.	Nordland.	Bygder.	Byer.	Troms.	Bygder.	Byer.
Gaustad	327	-	-	-	-	-	118	414	12	-	-	-	1	-	-	4	328	527	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 (Sverige).	-	-																	
Eg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																		
Røtvold	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																		
Rønvik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																		
Dikemark	99	-	-	-	-	-	11	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																			
Blakstad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																		
Veum	1	-	-	34	8	-	-	-	-	-	-	-	41	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																			
Sanderud	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																		
Prestsæter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																		
Faret	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																		
Kristiansands	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																		
Dale	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																		
Valen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																		
Neevengaarden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																		
Rosenbergs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																		
Opdøl	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																		
Trondhjems	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																		
Østmark	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																		
Oslo	5	1	-	-	2	-	-	2	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																		
Dedichens	12	8	-	1	6	-	2	2	1	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																		
Møllandal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																		
Kriminalasylet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																		
Sum	120	47	-	35	11	25	5	18	15	45	3	49	4	27	5	32	5	28	13	40	39	55	58	15	34	14	48	34	33	5	43	5	15	7	19	4	17	-	-	-	-	-														

955 (608 fra bygdene, 347 fra byene).

Tabell XV. Oversikt over ekteskapsforholdene hos de for første gang i et
norsk asyl innkomne.

État civil des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien.

Asyl.	I alt.			Ugifte.			Giftie.			I enkestand.			Fraskilte.			Ukjent.		
	Tils.	Derav		Tils.	Derav		Tils.	Derav		Tils.	Derav		Tils.	Derav		Tils.	Derav	
		M.	K.		M.	K.		M.	K.		M.	K.		M.	K.		M.	K.
Gaustad	88	48	35	42	23	19	35	21	14	5	3	2	1	1	-	-	-	-
Eg	79	45	34	56	33	23	18	10	8	3	-	3	2	2	-	2	2	-
Rotvold	60	31	29	31	13	18	24	15	9	2	-	2	1	1	-	2	2	-
Rønvik	92	50	42	71	41	30	9	3	6	8	3	5	2	1	1	2	2	-
Dikemark	113	64	49	76	43	33	22	15	7	11	4	7	2	2	-	2	2	2
Blakstad	11	5	6	6	3	3	5	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Veum	45	26	19	28	18	10	11	6	5	6	2	4	-	-	-	-	-	-
Sanderud	44	27	17	26	17	9	17	10	7	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Prestsæter	51	26	25	33	19	14	15	6	9	3	1	2	-	-	-	-	-	-
Faret	16	11	5	11	7	4	4	3	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Kristiansands	3	1	2	2	1	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Dale	64	33	31	32	17	15	26	16	10	6	-	6	-	-	-	-	-	-
Valen	42	24	18	28	19	9	11	5	6	3	-	3	-	-	-	-	-	-
Neevengaarden	67	36	31	40	25	15	21	9	12	4	1	3	1	-	1	1	1	-
Rosenbergs	9	9	-	6	6	-	2	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Opdøl	32	19	13	23	12	11	8	7	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Trondhjems	6	3	3	5	2	3	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Østmark	67	32	35	43	21	22	14	6	8	5	-	5	-	-	-	5	5	-
Oslo	11	-	11	9	-	9	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-
Dedichens	55	26	29	29	17	12	22	8	14	3	-	3	1	-	-	-	-	-
Møllendal	21	9	12	17	8	9	4	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kriminalasylet	2	2	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	973	527	446	616	347	269	270	146	124	63	15	48	12	9	3	12	10	2

Tabell XVI. De oppgitte årsaker*) til sinnessygdom

Cause présumée de la maladie pour les aliénés reçus

Årsaker.	Alle asyler.		Gau-stad.		Eg.		Rot-vold.		Røn-vik.		Dike-mark.		Blak-stad.		Veum.		Sand-e-rud.		
	I alt.	Derav		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.		
		M.	K.																
I. Arvelig anlegg er antatt hos.....	338	187	151	14	15	31	12	16	13	28	23	16	13	2	4	6	6	10	6
II. I eller uten forbindelse med arvelig anlegg er opgitt følgende andre årsaker:																			
a. <i>Psykiske årsaker.</i>																			
Religiøse grublerier	16	8	8	-	-	-	-	1	-	1	2	-	-	-	-	-	1	1	
Sinnslidser (økonomiske bekymringer, ulykkelige familieforhold, ulykkelig kjærlighet etc.), sorg ..	39	12	27	-	-	4	4	3	-	1	4	-	5	-	-	1	4	2	-
Sinnsinntrykk; nervesjokk.	28	9	19	-	-	4	-	-	-	-	1	-	1	-	-	2	-	-	1
Fengselsstraff; tvangssar- beide, forbryderliv	4	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Ophold i utlandet	5	1	4	-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Militærtjeneste	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ulykkestilfelle	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre årsaker i denne gruppe: slett forhold til overordnede, "slett" sel- skap, ensomt opholds- sted, selvbebreidelse ..	4	3	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1
b. <i>Legemlig sygdom.</i>																			
Influensa («spansk syke»).	71	33	38	2	1	5	8	1	7	6	9	-	-	-	-	2	-	2	4
Syfilis	33	29	4	4	-	1	-	2	-	-	11	2	-	-	-	-	-	-	-
Rakit	2	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Apopleksi	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Epilepsi	6	5	1	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	1	-	-	-
Fall, støt på hodet etc..	11	8	3	1	-	-	-	-	-	2	1	1	1	-	-	1	-	-	-
Sygdom i halsen	2	-	2	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-
Døvstumhet, tunghørhet.	7	4	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Tuberkulose	5	2	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
Andre sygdommer	92	16	13	-	-	1)	1	1 ²⁾	1	8)	2	-	2	3	-	4)	2	-	-

*) Anamnestiske data.

1) Angina. 2) Tyoidfeber.

3) Erhvervet døvhed. Meningit.

4) Lymphadenit. Phlegmone.

hos de for første gang i et norsk asyl innkomne.

pour la première fois dans un hospice norvégien.

⁵⁾ Derav 1 gastrit og 1 solstikk. ⁶⁾ Underlivslidelse. Anæmi.

Tabell XVI

Aarsaker.	Alle asyler.		Gau-stad.		Eg.		Rot-vold.		Røn-vik.		Dike-mark.		Blak-stad.		Veum.		Sand-e-rud.	
	I alt.	Derav		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	
		M.	K.															
c. <i>Intoxikationer.</i>																		
Drikk	29	29	-	1	-	1	-	2	-	3	-	9	-	-	-	3	-	4
d. <i>Fysiologiske utviklingsprocesser.</i>																		
Graviditet. Barselseng.																		
Diegivning	5	-	5	1	-	-	-	2	-	-	-	3	4	2	1	1	-	2
Alderdom. Senilitet.....	36	19	17	1	-	-	-	2	2	1	-	3	4	1	1	2	1	1
e. <i>Forskjellige svekkende innflydelser.</i>																		
Overanstrengelse (legemlig eller åndelig)	13	3	10	-	-	1	1	-	-	-	-	2	1	1	-	-	-	-
Operasjon	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Underernæring	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Onani, masturbation	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Nattevåk, natarbeide	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Uordentlig liv.....	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
f. <i>Andre årsaker.</i>																		
Imbecillitet. Små evner	6	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Infantilisme.....	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
En eller flere av de ovenstående årsaker er oppgitt for.....	639	359	280	25	20	44	32	29	22	41	37	45	31	2	5	21	12	23
Ukjent eller ingen sikker årsak oppgitt for	334	168	166	23	15	1	2	2	7	9	5	19	18	3	1	5	7	4
I alt	973	527	446	48	35	45	34	31	29	50	42	64	49	5	6	26	19	27

(forts.).

Prest-sæter.	Faret.	Kri-stian-sands.	Dale.	Valen.	Neeven-gaarden.	Rosen-bergs.	Opdøl.	Trond-hjems.	Øst-mark.	Oslo.	Dedi-chens.	Møllen-dal.	Kriminal-asylet.
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	K.	M.	K.	M.
-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	1	-	1
-	-	-	-	1	2	-	-	1	-	2	1	-	-
-	-	-	-	-	1	2	-	1	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-
14	13	4	-	-	18	14	16	9	27	26	9	19	12
12	12	7	5	1	2	15	17	8	9	9	5	-	1
26	25	11	5	1	2	33	31	24	18	36	31	9	19
											3	3	32
											35	11	26
											29	29	9
											12	12	2

Tabell XVII. Oversikt over de for første gang i et norsk sinnessykeasyl innkomnes stand og stilling.

Profession et condition sociale des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien.

Stand.	Alle asyler.		Gaustad.		Eg.		Rot-vold.		Røn-vik.		Dike-mark.		Blak-stad.		Veum.		Sande-rud.		Prest-sæter.		
	Tils.	Derav		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.		
		M.	K.																		
Akademisk og teknisk stand	20	10	10	3	2	-	1	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1	
Arbeiderstanden	214	143	71	15	7	12	5	13	3	14	4	18	15	3	3	9	6	7	4	5	1
Bonde-, husmanns- og ingerststand ..	233	129	104	15	7	18	6	6	10	6	8	-	-	1	-	8	-	13	6	12	15
Embeds- og bestillingsmannsstand..	17	11	6	1	-	-	-	-	2	1	2	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Håndverkerstanden, maskinister, sy-piker etc.	120	80	40	6	5	4	2	3	3	4	2	21	2	1	-	2	3	1	-	3	-
Handelsstanden.....	68	38	30	5	1	1	1	3	1	1	2	10	5	-	-	1	-	1	-	-	-
Lærerstanden.....	19	8	11	1	1	1	2	1	1	-	1	-	2	-	-	-	-	1	1	1	1
Militærstanden.....	3	1	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Sjømannsstanden, fiskere, loser.....	94	66	28	1	1	8	4	2	1	23	9	3	-	-	-	4	2	-	-	-	-
Tjeneststanden, sykepleiere.....	112	4	108	-	8	-	18	1	7	-	8	-	18	-	2	-	7	1	6	-	4
Forskjellige andre stillinger ¹⁾	23	7	16	-	1	-	-	1	-	-	1	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Legds- og fattiglemmer, omstreifere etc.	16	10	6	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	1	2	-	4	3
Ingen, ukjent eller uopgitt stilling..	34	20	14	1	1	1	-	-	-	1	4	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	973	527	446	48	35	45	34	31	29	50	42	64	49	5	6	26	19	27	17	26	25

¹⁾ Derav oppgitt: 1 musiker, 1 kunstner, 1 kontordame, 4 jernbanefunksjonærer, 1 pianostemmer, 1 monter, 1 journalist.

Tabell XVII (forts.)

Stand.	Faret.		Kri- stian- sands.		Dale.		Valen.		Neeven- gaardens.		Rosen- bergs.		Opdøl.		Trond- hjems.		Øst- mark.		Oslo.		Dedi- chens.		Møllen- dal.		Kri- minal- asylet.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.		M.	K.	M.	K.	M.	K.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.
Akademisk og teknisk stand.....	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	1	3	1	-	-	-	-
Arbeiderstanden.....	5	2	-	-	-	-	6	3	6	2	9	6	6	1	-	-	8	6	-	-	4	4	-	-	2	
Bonde-, husmanns- og inderstinden.....	3	2	-	-	-	-	14	9	4	6	5	2	-	8	4	-	3	4	18	-	9	9	3	4	-	
Embeds- og bestillingsmannsstand.....	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	1	-	
Håndverkerstanden, maskinister, sy- piker etc.....	3	1	-	-	1	8	6	3	3	8	7	1	3	2	2	-	5	1	-	1	1	1	1	-	-	
Handelsstanden.....	-	-	-	-	-	-	4	2	-	3	3	-	-	1	-	-	2	1	-	7	13	-	-	-	-	
Lærerstanden.....	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	
Militærstanden.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	
Sjømannsstanden, fiskere, loser.....	-	-	-	-	-	-	1	2	6	-	9	4	1	6	1	-	2	1	-	-	3	-	-	-	-	
Tjenerstanden, sykepleiere.....	-	-	-	-	-	-	1	-	4	1	5	1	9	-	4	-	-	8	1	-	1	-	2	-	-	
Forskjellige andre stillinger ¹⁾	-	-	-	-	-	-	-	1	2	2	-	-	-	1	-	1	-	-	7	1	-	-	-	-	-	
Legds- og fattiglemmer, omstreifere etc.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	4	-	-	-	-	-	-	-	
Ingen, ukjent eller uoppgett stilling..	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	
Sum	11	5	1	2	33	31	24	18	36	31	9	19	13	3	3	32	35	11	26	29	9	12	2			

¹⁾ Derav oppgitt: 1 retoucheur, 1 stasjonsbetjent, 1 skolelev, 2 gartneres hustruer, 2 kontordamer, 2 kasserersker, 1 redaktørs hustru, 2 gårdeierfolk, 1 chauffør.

Tabell XVIII. Interkurrente sygdommer

Cas des maladies intercurrentes

Sygdom.	I alt behan- lede tilfelle.		Gau- stad.		Eg.		Rot- vold.		Røn- vik.		Dike- mark.		Blak- stad.		Veum.			
	Tils.	Derav	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
	M.	K.																
Angina	25	8	17	-	4	-	-	-	3	1	2	-	4	-	-	-	-	-
Apoplexi	6	2	4	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1	1	1	-
Appendicit	5	3	2	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	1	-	-	-	-
Bronkit, bronkopneumoni	22	7	15	-	1	-	-	-	1	2	1	1	3	2	-	-	-	-
Combustio	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Contusio	4	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Diarré, enterit etc.	56	16	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	-	-
Erysipelas	25	7	18	1	3	-	-	1	-	1	-	3	1	2	-	-	-	-
Feber; f. cat., f. simplex	56	37	19	-	-	-	-	22	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fraktur ¹⁾	13	6	7	1	-	2	-	-	-	-	-	2	1	1	-	-	-	1
Gastrit etc.	30	23	7	17	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmatemese	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Hernia	2	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Hydrops genu	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudsygdommer ²⁾	7	3	4	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Hæmoptyse	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Icterus	5	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Influensa*)	149	96	53	-	-	3	-	-	-	-	-	3	4	11	8	56	25	-
Kræft (cancer, sarkom)	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Meningit	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Oedema crurum	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pleurit, empyem	11	5	6	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	2
Pneumoni	10	5	5	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-
Prolapsus ani	2	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Pyogene infeksjoner (ab- ces, carbunkel, furunkel, lymfangit etc.)	60	38	22	3	7	1	1	2	2	1	-	-	-	2	-	-	3	-
Rheumatisme	8	4	4	-	2	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-
Tuberkulose	62	25	37	-	-	2	1	-	-	-	3	5	10	8	-	-	3	-
Tyfoidefer, febr. gastr..	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ulcera	5	4	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Vitium cordis	4	1	3	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Vomitus	5	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vulnera	8	4	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Øiensygdommer ³⁾	3	2	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Øresygdommer ⁴⁾	5	3	2	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diverse andre sygdommer	49	24	25	⁵⁾ 4	⁶⁾ 3	-	-	-	-	⁷⁾ 1	⁸⁾ 4	⁹⁾ 4	¹⁰⁾ 4	-	-	¹¹⁾ 1	-	-
I alt	657	340	317	31	24	10	7	27	16	10	21	28	29	20	14	62	31	

¹⁾ Opgitt: Claviculæ 1, humeri 1, radii 4, costarum 1, colli femoris 1, femoris 2, Potti 1.
⁵⁾ Astma, hæmaturi, ischias, lues tert. ⁶⁾ Difteri, purp. hæmorrhag., varices. ⁷⁾ Bursitis. ⁸⁾ Columbago, osteomyelit. ¹⁰⁾ Astma 2, Cystit 2. ¹¹⁾ Hæmarthros genus. ¹²⁾ Cholelithiasis, intox. myelit. ¹⁶⁾ Herpes zoster. ¹⁷⁾ Distorsio pedis, peritonsillit. ¹⁸⁾ Colitis. ¹⁹⁾ Albuminuri, tumores gland. colli, vertigo 2. ²¹⁾ Diabetes mellitus, hydrarthros genus, variceller.

* På Rosenbergs asyl nogen tilfeller på den mandlige avdeling.

på asylene 1919.

dans les hospices d'aliénés.

Sande-rud.		Prestsæter.		Faret.		Kristian-sands.		Dale.		Valen.		Neeven-gaarden.		Opdøl.		Øst-mark.		Oslo.		
M.	K.	M.	K.	M.	Kv.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	
2	-	1	1	-	-	-	-	3	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	
-	1	1	1	-	-	-	-	1	4	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	
1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1	1	-	-	-	-	-	-	2	-	6	5	5	22	-	3	1	-	-	-	
-	1	2	3	-	-	-	-	1	2	-	2	1	-	1	-	11	5	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	3	6	-	-	-	-	1	1	1	
1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	2	1	1	-	1	-	2	3	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
1	1	-	-	1	4	-	-	20	9	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	
2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	
1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	1	-	-	-	9	6	5	4	8	-	3	1	-	1	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	
-	3	-	-	6	1	-	1	3	6	1	-	-	3	-	5	-	1	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	
1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	
-	12) 2	13) 2	-	14) 2	-	-	-	15) 2	16) 2	17) 2	18) 1	19) 3	20) 9	21) 3	-	-	-	-	-	-
13	14	8	8	11	7	1	3	43	45	21	19	34	57	8	11	13	10	1		

²⁾ Eczem 4, erythema nodos. 2. ³⁾ Glaucom 2, keratit 1. ⁴⁾ Otitis media 4, otitis externa 1. motio cerebri, gangræna hallucis dextr., scarlatina, volvulus. ⁵⁾ Periostit, hypertroph. prostat, catio (auroform). ¹³⁾ Arteriosklerose, coxit. ¹⁴⁾ Nyresygdom, melæna. ¹⁵⁾ Cysto-pyelo-nephrit, oxyuris verm., polypi nasi. ¹⁶⁾ Asystoli 2, condylomata acum., dysenteri, laryngit, scabies,

Tabell XIX. Dødsårsaker hos de på asylene døde.

Causes des décès indiquées pour les aliénés décédés dans les hospices.

Dødsårsak.	Derav			Granstad.	Eg.	Røtvold.	Rønvik.	Dikemark.	Blakstad.	Vem.	Sanderud.	Prestsæter.	Faret.	Kristian-	Dale.	Valen.	Neeven-	Rosenbergs.	Opdel.	Trondhjems.	Østmark.	Oslo.	Dedichens.	Mellendal.			
	I alt.	M.	K.																								
Debilitas senilis; marasm. sen..	25	10	15																								
Tyfoidfeber; paratyfus	2	-	2																								
Pneumoni.....	29	17	11	5	4	6	8	11	18	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Tuberkulose	101	51	50	3	1	1	8	11	18	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Influensa, «spansk syke»	11	8	3																								
Pyæmi	4	3	1																								
Dysenteri	2	1	1																								
Debilitas; marasmus	24	16	8																								
Apoplexi	7	2	5																								
Paralysis generalis	27	24	3	1																							
Epilepsi	2	1	1																								
Insania	17	11	6																								
Meningit	2	-	2																								
Vitia org. cordis; myokardit	7	3	4	2																							
Arteriosklerose	12	10	2																								
Paralysis cordis	12	9	3																								
Bronkit, bronkopneumoni	4	2	2																								
Pleurit, empyem	3	2	1	2																							
Enterit, gastro-enterit, diarrhoe	20	11	9		1																						
Volvulus, ileus	4	3	1	1																							
Peritonit	3	1	2	1																							
Morbus Brighti	4	2	2																								
Kraft (cancer og sarkom)	11	5	6	2																							
Selvmord	2	1	1																								
Andre dødsårsaker	16	11	5	1)	3	2)	2)	3)	1	4)	1																
Uopgitt	2	-	2	1																							
Tilsammen	352	204	148	23	20	26	29	36	9	21	29	11	11	1	31	18	22	18	11	3	6	4	18	15			

¹⁾ Leukæmi, endokardit, suffocatio ex aspir. aliment. ²⁾ Tumor cerebri, encephalo-malacia cerebelli. ³⁾ Tumor cerebelli. ⁴⁾ Rosen. ⁵⁾ Lungeabscess. ⁶⁾ Myelit. Cysto-pyelo-nephrit. ⁷⁾ Flegmone, bronchitis putrida. ⁸⁾ Abscessus cerebri. ⁹⁾ Perniciös anæmi. ¹⁰⁾ Hjertesvekkelse.

Tabell XIX (forts.).

Dødsårsak.	Alder og kjenn.																	
	Under 20.		20—30		30—40		40—50		50—60		60—70		70—80		Over 80 år.		Uopgitt alder.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Debilitas senilis; marasm. sen.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	6	7	3	6	-	-
Tyfoidefer; paratyfus	-	-	-	2	3	-	-	2	3	5	5	2	-	-	1	-	2	1
Pneumoni	-	-	13	15	22	12	8	15	7	4	1	3	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	-	-	-	-	3	-	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-
Infuensa, «spansk syke»	-	-	2	-	3	-	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Pyæmi	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Dysenteri	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Debilitas; marasmus	-	-	-	1	1	3	4	2	4	-	3	2	3	-	1	-	-	-
Apopleksi	-	-	-	-	-	6	-	7	2	7	1	2	-	-	-	-	-	-
Paralysis generalis	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Epilepsi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Insania	-	-	2	-	-	-	1	3	2	4	-	2	2	-	1	-	-	-
Meningit	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Vitia org. cordis; myokardit	-	-	-	-	-	1	-	-	2	1	-	1	-	1	-	1	-	-
Arteriosklerose	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	4	1	4	-	1	1	-
Paralysis cordis	-	-	-	1	-	3	-	1	1	2	2	2	-	-	-	-	-	-
Bronkit, bronkopneumoni	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Pleurit; empyem	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Enterit; gastro-enterit; diarrhoe	-	-	2	1	6	3	2	2	-	1	-	2	-	-	1	-	-	-
Volvulus; ileus	-	-	-	1	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonit	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
Morbus Brighi	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Kræft (cancer og sarkom)	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	4	3	-	-	1	-	-
Selvmord	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Andre dødsårsaker	-	-	-	-	1	-	-	3	2	4	2	1	-	2	-	-	-	1
Uopgitt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Tilsammen	-	-	25	22	45	22	35	35	38	22	29	23	20	11	8	9	4	4

Tabell XX. Middeltall av daglig arbeidende syke i asylene.

Nombres moyen par jour des aliénées occupés au travail dans les diverses hospices.

Asyl.	Til-sammen.	Derav		Utearbeide (gårds-, have-, mark- arbeide etc.).		Arbeide med brensel.	Husgjerning.		Anm.
		M.	K.	M.	K.		M.	K.	
Gaustad	131.2	90.7	40.5	9.7	1.5	9.2	53.9	18.9	
Eg.....	140.4	82.4	58.0	15.7	6.5	18.5	23.9	23.6	
Rotvold	120.3	70.5	49.8	35.6	2.5	18.0	8.1	27.5	
Ronvik	156.4	109.7	46.7	47.0	2.4	11.3	20.0	20.4	
Dikemark.....	134.5	79.0	55.5	7.0	-	3.5	40.0	15.0	
Blakstad	71.0	37.7	33.3	¹⁾ 21.2	5.0	-	12.6	14.5	
Veum	95.7	52.8	42.9	20.8	2.7	4.5	16.0	12.9	
Sanderud	111.1	67.9	43.2	22.2	1.6	9.8	22.2	17.2	
Prestsæter	88.9	50.4	38.5	20.7	1.7	13.6	13.6	23.1	
Faret.....	114.6	70.4	44.2	29.2	0.9	12.3	12.5	11.1	
Kristiansands	8.2	3.2	5.0	-	-	1.7	1.0	2.0	
Dale	96.6	55.5	41.1	16.1	-	8.0	19.4	13.8	
Valen	76.1	42.1	34.0	¹⁾ 19.3	0.3	-	13.0	12.1	
Neevengaarden	124.5	61.5	63.0	10.7	-	8.4	38.9	35.4	
Rosenbergs	34.9	34.9	-	6.9	-	3.9	21.0	-	
Opdøl	77.2	53.9	23.3	11.3	0.6	8.4	16.5	11.6	Flatbrødbaking.
Trondhjems $\frac{1}{1}-\frac{1}{8}$	37.1	20.8	16.3	6.5	-	4.7	6.8	6.0	
Østmark $\frac{1}{8}-\frac{31}{12}$	48.6	23.5	25.1	13.3	1.2	2.3	7.9	10.9	
Mellendal.....	33.0	16.0	17.0	-	-	-	13.0	7.0	
Kriminalasylet	16.8	16.8	-	-	-	0.6	2.0	-	

¹⁾ Vedgårdssarbeide medtatt her.

Tabell XX (forts.).

Asyl.	Hånd-verks-arbeide.	Hånd-arbeide.	Plukking av drev, ull, kluteklipping, mattelegging etc.		Forskjellig annet arbeide.		Anm.
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	
Gaustad	11.4	20.1	1.5	-	5.0	-	Kontorarbeide, konvoluttarbeide.
Eg	9.3	26.2	15.0	1.7	-	-	
Rotvoll	7.8	19.8	-	-	1.0	-	Kontorarbeide.
Rønvik	7.9	23.8	10.8	-	12.7	0.1	Garnbinding, husflid, konvoluttarbeide.
Dikemark	12.0	38.0	6.0	-	10.5	2.5	
Blakstad	2.3	7.8	-	-	1.6	6.0	
Veum	10.8	26.7	-	0.6	0.7	-	Børstebinding, konvoluttarbeide.
Sanderud	9.4	23.6	-	-	4.3	0.8	
Prestsæter	2.5	13.7	-	-	-	-	
Faret	5.2	31.4	11.2	0.8	-	-	
Kristiansands	-	3.0	0.5	-	-	-	
Dale	2.9	23.0	-	-	9.1	4.2	Fyrbøter, arbeide i kjøkken og vaskeri, madrasstopping, børstebinding, halm- skoarbeide og kontorarbeide.
Valen	6.0	21.6	3.7	-	0.1	-	Kontorarbeide.
Neevengaarden	2.5	27.6	-	-	1.0	-	Do.
Rosenbergs	3.1	-	-	-	-	-	
Opdøl	7.2	10.9	10.5	-	-	0.2	
Trondhjems $\frac{1}{8}$ — $\frac{1}{8}$	2.4	10.0	0.4	0.3	-	-	
Østmark $\frac{1}{8}$ — $\frac{8}{12}$	-	13.0	-	-	-	-	
Møllendal	-	10.0	-	-	3.0	-	Trearbeide.
Kriminalasylet	0.4	-	-	-	13.8	-	Posearbeide.

Tabel XXI¹⁾. Oversikt over bruk av

Relevé de l'application

Asyl.	I alt.	Derav		Uro, voldsomhet, ødeleggelseslyst etc.		For at skaffe ro og velvære; som kur.	
		M.	K.	M.	K.	M.	K.
<i>Isolasjon:</i>							
Gaustad	78	43	78	43	78	-	-
Eg.....	129	62	67	38	47	24	20
Rotvold	49	19	30	15	28	4	2
Rønvik	22	13	9	13	9	-	-
Dikemark	89	51	38	13	1	38	37
Blakstad	9	5	4	5	4	-	-
Veum	46	25	21	24	17	1	4
Sanderud	20	11	9	11	9	-	-
Prestsæter	21	11	10	-	-	11	10
Faret.....	23	18	5	18	5	-	-
Dale	61	27	34	1	4	26	29
Valen	131	69	62	35	33	34	29
Neevengaarden	25	8	17	8	17	-	-
Rosenbergs	14	14	-	14	-	-	-
Opdøl	22	11	11	4	7	7	3
Trondhjems.....	14	4	10	2	5	2	5
Oslo	4	-	4	-	4	-	-
Møllendal.....	15	6	9	-	-	6	9
Kriminalasylet	²⁾ 20	³⁾ 25	-	-	-	-	-

¹⁾ Ved rundskrivelse fra medicinaldirektøren av 18de desember 1905 er det bestemt, at der hvis dør ikke av den syke innenfra kan åpnes. Under «mekaniske tvangsmidler» bør foruten skrenker den sykes bevegelser, f. eks. ankel- og albuebind o. lign. ²⁾ 5 er opført i 2 rubrikker på grunn av ufredelig forhold 1, til observasjon 2.

Mekaniske tvangsmidler: 2 kvinner på Neevengården hadde tvangskjole på grunn av

isolasjon og mekaniske tvangsmidler.

de reclusion.

Legemlig, ikke epidemisk sygdom.	Isolasjon og mekaniske tvangsmidler er brukt i følgende antall				
	M.	K.	dager.	timer. (dagene regnet til 12 timer).	timer pr. 100 for- pleinings- dager.
-	-	5 104	-	61 248	51
-	-	3 156	4	37 876	35
-	-	357	1 069	5 353	5
-	-	615	128	7 508	6
-	-	11 291	-	135 492	70
-	-	462	-	5 544	11
-	-	1 631	312	19 884	26
-	-	1 081	90	13 062	16
-	-	1 347	46	16 210	22
-	-	443	99	5 415	8
-	1	1 742	533	21 437	27
-	-	1 227	1 901	16 625	22
-	-	201	2 067	4 479	4
-	-	727	-	8 724	22
-	1	356	478	4 750	9
-	-	89	123	1 191	7
-	-	-	20 ^{1/2}	20 ^{1/2}	-
-	-	1 531	-	18 372	57
-	-	4 351	-	52 212	401

under «isolasjon» skal opføres ethvert tilfelle, hvor en syk om dagen holdes alene i et værelse, tvangstræie også opføres enhver anvendelse av andre innretninger, som hindrer eller inn-

³⁾ Til stadighet utenfor luftetiden: av sikkerhetshensyn 7, efter eget ønske 15. Leilighetsvis

ubendig voldsomhet.

Tabell XXII. Utdrag

Tableau des dépenses

	Gaustad.		Eg.		Rotvold.		Rønvik.	
	I alt.	Pr. ligge- dag.	I alt.	Pr. ligge- dag.	I alt.	Pr. ligge- dag.	I alt.	Pr. ligge- dag.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
<i>Ordinære utgifter:</i>								
Lønninger	118 025	0.97	81 960	0.75	85 308	0.85	86 695	0.74
Kosthold	276 250	2.27	177 029	1.63	186 009	1.86	210 644	1.80
Sykes adspredelse; flids- belønninger etc.	2 830	0.02	3 646	0.03	3 378	0.03	2 854	0.02
Vedlikehold av bygnin- gene etc.	19 688	0.16	11 272	0.10	11 069	0.11	10 332	0.09
Inventariet	15 847	0.13	11 980	0.11	16 641	0.17	12 281	0.11
Lys og brendsel	247 452	2.03	88 401	0.82	102 440	1.02	117 873	1.01
Medicinske fornødenheter	2 837	0.02	3 919	0.04	3 492	0.03	5 021	0.04
Bøker	387	-	211	-	294	-	387	-
Kontorutgifter	1 595	0.01	1 366	0.01	1 389	0.01	1 010	-
Vask og renhold	16 356	0.13	10 979	0.10	15 084	0.15	8 558	0.07
Materialer til arbeidsvirk- somheten	27 864	0.23	16 088	0.15	36 468	0.36	33 961	0.29
Jordbruk, gartneri etc... .	25 593	-	58 019	-	58 905	-	46 877	-
Andre utgifter	¹⁾ 122 974	-	6 597	-	7 530	-	8 462	-
Tilsammen	877 698	7.20	471 467	4.33	528 007	5.28	544 955	4.70
<i>Inntekter (herunder ikke kuppenger):</i>								
Ved kostholdet	14 205	-	6 383	-	7 946	-	11 204	-
« jordbruk, gartneri etc.....	207 895	-	67 761	-	78 047	-	92 393	-
« arbeidsvirkssomheten.	37 928	-	25 217	-	46 067	-	55 660	-
Andre inntekter	3 721	-	532	-	2 963	-	2 099	-
Tilsammen	263 749	-	99 893	-	135 023	-	161 356	-
De samlede ordinære ut- gifter etter fradrag av de nevnte inntekter ved driften utgjorde så- ledes ca.....	613 949	5.03	371 574	3.41	392 984	3.92	383 599	3.28
Pr. individ og pr. dag (alt- så pr. forpleiningsdag) kom kostholdet på ca.		1.75		1.34		1.55		1.51

¹⁾ Derav til hester, dagsarbeide 3 000.
til klær 7 504. ⁵⁾ Derav til klær 15 220.²⁾ Derav til klær 39 252.
til klær 27 141.³⁾ Hertil kommer som
* Utregningen er gjort

av regnskapene.

et des recettes.

Dikemark.		Blakstad.		Veum.		Sanderud.		Prestsæter.		Faret.	
I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.*	I alt.	Pr. ligge-dag.*	I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
158 569 389 997	0.82 2.00	35 318 83 139	0.71 1.67	71 695 111 858	0.93 1.45	39 148 137 803	0.47 1.66	56 982 125 218	0.79 1.74	85 256 191 400	1.25 2.80
9 028	0.05	1 637	0.03	1 860	0.02	1 652	0.02	2 158	0.03	4 357	0.06
14 751 27 145 260 741 14 797 300 2 227 22 680	0.07 0.14 1.35 0.08 - 0.01 0.12	4 982 6 877 38 220 717 - 706 1 998	0.10 0.14 0.77 0.01 - 0.01 0.04	6 256 6 720 62 035 2 045 305 1 393 5 991	0.08 0.09 0.81 0.03 - 0.02 0.08	5 176 7 912 64 037 2 356 328 2 262 7 506	0.06 0.10 0.77 0.04 - 0.03 0.09	13 679 9 584 45 749 1 417 500 1 259 8 166	0.19 0.13 0.64 0.02 - 0.02 0.11	42 366 97 307 3 184 - 616 1 912 7 978	0.62 1.42 0.05 - - 0.03 0.12
- 90 581 *) 49 748	- - - - - - -	2 005 42 868 *) 11 622	0.04 - - - - - -	14 216 32 209 5 192	0.19 - - - - - -	4 542 32 070 65 795	0.06 - - - - - -	- 41 247 *) 21 470	- - - - - - -	113 40 254 24 557	- - - - - - -
*) 1 040 564	5.37	230 089	4.62	321 775	4.18	370 587	4.47	327 429	4.55	499 300	7.30
2 342 129 170 360	- - -	2 591 77 234 2 038 852	- - - -	7 119 49 306 4 472 1 412	- - - -	2 037 55 948 3 230 6 504	- - - -	5 944 50 330 3 812 *) 27 410	- - - -	10 325 72 354 1 112 91	- - - -
131 872	-	82 715	-	62 309	-	67 719	-	87 496	-	83 882	-
918 692	4.74	147 374	2.96	259 466	3.38	302 867	3.66	239 933	3.33	415 418	6.08
	1.70		1.43		1.17		1.58		1.50		2.12

dyrtidstillegg vedkommende asylet 88 040 og vedkommende gårdsbruket 19 198. *) Derav på asylet.

Tabell XXII

	Kristiansands.		Dale.		Valen.		Neevengaarden.	
	I alt.	Pr. ligge- dag.	I alt.	Pr. ligge- dag.*	I alt.	Pr. ligge- dag.	I alt.	Pr. ligge- dag.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
<i>Ordinære utgifter:</i>								
Lønninger	15 234	1.35	52 461	0.67	65 583	0.90	107 004	1.00
Kosthold	18 232	1.62	111 829	1.43	123 682	1.69	246 524	2.26
Sykes adspredelse; flidsbelønninger etc.	-	-	1 655	0.02	967	0.01	1 612	0.01
Vedlikehold av bygningsgene etc.	1 200	0.11	30 269	0.39	18 644	0.26	13 070	0.12
Inventariet	3 697	0.33	72 272	0.92	934	0.01	19 237	0.18
Lys og brensel.	6 880	0.61	2 793	0.04	4 775	0.07	124 594	1.15
Medicinske fornødenheter	50	-	1 124	0.01	1 511	0.02	4 134	0.04
Bøker	-	-	3 541	0.05	4 089	0.06	1 821	0.02
Kontorutgifter	-	-	1) 18 561	0.24	20 812	0.29	-	-
Vask og renhold	480	0.43	23 091	-	39 383	-	-	-
Materiale til arbeidsvirksomheten	-	-	40 834	-	48 408	-	2) 39 152	-
Jordbruk, gartneri etc.	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre utgifter	898	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	46 671	4.14	358 430	4.35	328 788	4.51	567 565	5.21
<i>Inntekter (herunder ikke kurpenger):</i>								
Ved kostholdet.....	-	-	9 639	-	14 276	-	-	-
« jordbruk, gartneri etc.	-	-	28 391	-	34 097	-	-	-
« arbeidsvirksomheten.	-	-	5 561	-	10 944	-	-	-
Andre inntekter	-	-	-	-	10 574	-	2) 45 853	-
Tilsammen	-	-	43 591	-	69 891	-	-	-
De samlede ordinære utgifter etter fradrag av de nevnte inntekter ved driften utgjorde således ca.	-	4.14	314 839	4.03	258 897	3.53	521 712	4.79
Pr. individ og pr. dag (alt-så pr. forpleiningsdag) kom kostholdet på ca.		1.62		1.18		1.41		1.82

* Utregnet fra asylet. ¹⁾ Til klær. ²⁾ Derav 15 764 til klær. ³⁾ Derav 42 908 for Pr. liggedag var der et underskudd på 12 øre. ⁴⁾ Derav 374 til klær, 4 244 til vakthold, 146

(forts.).

Rosenbergs.		Opdøl.		Trondhjems. 1/1—1/8		Oslo.		Kriminalasylet.	
I alt.	Pr. ligge- dag.	I alt.	Pr. ligge- dag.*	I alt.	Pr. ligge- dag.	I alt.	Pr. ligge- dag.	I alt.	Pr. ligge- dag.
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
31 067 56 582	0.78 1.43	37 484 99 365	0.74 1.95	11 678 22 724	0.65 1.26	28 574 70 238	0.90 2.67	24 795 28 162	1.97 2.24
1 110	0.03	-	-	103	-	92	-	-	-
4 598 9 900 12 672	0.12 0.25 0.32	1) 9 731	0.19	439 1 572 6 679	0.02 0.09 0.37	4 575 3 509 33 556	0.17 0.13 1.28	2 379 1 361 8 923	0.19 0.11 0.71
559 686	0.01 0.02	38 821 1 251	0.76 0.02	529	0.03	1 100	0.04	-	-
1 912	0.05	2 723	0.05	1 594	0.09	4 624	0.17	3 290	0.26
- *) 20 936	- -	16 742 12 960	- -	1 465 498	0.08 -	-	-	2 207 *) 7 382	0.17 -
140 022	3.54	5)	4.82	47 334	2.63	153 304	5.84	78 499	6.23
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	30 189	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1 754	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	28 013	-
140 022	3.54	-	-	2.63	151 550	5.80	50 486	4.01	
	1.20		1.43	1.05		2.21		1.68	

klær. *) Derav 11 496 til klær. *) De samlede utgifter var 246 161 og inntektene 239 612.
til Kredssykekassen. *) Derav til klær 1 940, leiehjelp 2 388.

I. Asylene.

Beleget, utvidelser, forbedringer m. m.

På Rotvold utbrøt ved middagstid 11 mars brand på økonomibygningens loft; den grep hurtig om sig, så hele bygningen var truet. Ved hurtig og effektiv hjelp fra Trondhjems brandvæsen blev den slukket, men hele loftet og en stor del av annen etasje var ødelagt. Der blev igangsatt retslig efterforskning, men nogen rimelig årsak til branden blev ikke påvist.

Rønvik har også dette år hatt overbelegg (over 30 pct.); om årsakene til overfyllingen, som har vært permanent i flere år, er der i tidlige beretninger gjort utførlig rede. Det håp man hadde gjort sig om at åpningen av det nye Østmark asyl ved Trondhjem skulde medføre en lettelse blev skuffet. Tross Namdals fogderi herefter ikke hører til Rønviks optagelsesdistrikt og et snes for det meste kroniske syke blev overført til Østmark, blev de ledige plasser allerede etter ganske kort tids forløp atter belagt. Det gjenværende av optagelsesdistriket, som omfatter de 3 nordligste fylker med byer, er så stort, at der ikke har kunnet spores nogen minkning i tallet på andragender om innleggelse, snarere det motsatte. Dette kan dog muligensstå i forbindelse med den i forrige år herskende epidemi av «spanske syke», som på mange av de innsendte lægeopplysninger (16.3 pct. av de for første gang inntok) var opført som mere eller mindre direkte årsaksmoment for sinnssygdommens utbrudd. Vanskeligheten med å få forpleiet kroniske og i det hele harmløse sinnssyke på deres hjemsteder øker stadig og lærerne anfører ofte som grunn til, at innleggelse i asyl er påkrevet, umuligheten av å få de sykes slektninger eller andre i bygden til å ha dem i forpleining, selv om der blir budt en meget stor godtgjørelse. Man har derfor i den senere tid ikke sjeldent været nødt til å stille som ufravikelig betingelse for å motta nye tilfelle som virkelig trenger asylbehandling, at en annen i vedkommende kommune hjemmehørende patient samtidig avhentes. Og på den måte har det lykkes å få utskrevet kroniske pleiepatienter, som ellers ganske unødvendig vilde ha lagt beslag på en asylplass i årevis.

Oppførelse ved Dikemark asyl av 2 paviljonger, én for 39 menn og én for 39 kvinner, var allerede planlagt i begynnelsen av 1914. Den for menn blev først ferdig i 1919 (og den for kvinder i 1920). Disse bygninger som opprindelig var beregnet på å skulle fungere for patienter på bedre forpleining, blev

det senere bestemt skulde anvendes for syke på almindelig forpleining. Som følge av den oprindelige hensikt er bygningene blitt innredet anderledes enn de øvrige asylbygninger, idet der i hver bygning er avdelinger for rolige, halvurolige og urolige syke, samtidig med at der er en for disse felles spisesal og en egen mindre vaktSal. Hver bygnings grunnflate er ca. 810 kvm. og dens kostende går op i kr. 600 000.

Sanderud asyl har også dette år tross overbelegg kunnet skaffe plass til alle meldte tilfelle av akutt sinnssygdom hos patienter, hjemmehørende i fylket. De fleste kroniske tilfelle er også som regel optatt etter en kortere eller lengere ventetid. Man har planmessig lagt an på å få ut av privatpleie og over i asyl alle tilfelle som ikke ansés egnet til å pleies privat. — Efter anmodning av fylkesmannen deltok asylets direktør sammen med fylkeslægen i en inspeksjon av samtlige sinnssykekolonier innen fylket. Dette førte til en innberetning som konkluderte med forslag om ved positive reformer å gjøre disse kolonier overflødig i fall for Hedmark fylkes patienter. Man festet sig i første rekke ved et forslag om å kjøpe en eiendom nær Sanderud asyl og der oppføre asylkolonier under asylets direkte kontroll og ledelse, i hvilket øiemed en komité er blitt nedsatt. — Innberetningen inneholdt også forslag om at Sanderud asyl skulde overta tilsyn med driften av de private sinnssykekolonier i Kongsvingertrakten. Dette er nu skjedd og Socialdepartementet har approbert den foreslalte ordning. Ifølge denne er der ansatt en fullt utdannet sykepleierske som inspektør; hun står i Sanderuds asyls tjeneste, men tilbringer hele sin tid med å veilede kolonienes personale med behandlingen av de syke og selv personlig delta i stellet. Asylets lærer utfører overtilsyn ved inspekjonstreiser som forutsettes foretatt omrent en gang i hver måned.

Ved Prestsæter planlegges oppførelse av en ny mannskoloni for 20 syke. En utvidelse av fylkesasylene kolonier vil rette adskillig på asylnøden. De er ganske enkle træbygninger og blir både i opprettelse og drift billigere enn hvor det gjelder utvidelse av en centralbygning. Behandlingen blir i disse kolonier mere hjemlig og fri for den tvang og indestengthet som følger med låste dører og strengere disciplin.

Ved Valen asyl har der vært ca. 11 pct. overbelegg. I mannskolonien, som er autorisert for 21 patienter, har der den meste tid dog kun vært 12, da flere av rummene må disponeres til arbeidslokaler. — Det sommeren 1918 såvidt påbegyndte arbeide med utvidelse av den ene av asylbygningene har siden ligget helt nede, da man har funnet byggeprisen for urimelig. — Ved den tekniske drift har der vært endel vanskelighet; vannbeholdningen var nemlig, som flere ganger i tidligere år, for liten, så bruken av elektrisk strøm til opvarming periodevis måtte innskrænkes eller avstenges. I de sidste 2 år har man derfor drevet på med å bygge dammurene for vannreservoairene høiere; arbeidet dermed er nu så langt fremskredet, at det med sikkerhet ventes å være ferdig i løpet av sommeren 1920. — Sent en aften i slutten av november tok det ved kortslutning fyr i et sikringsskap i kjelleren i den ene sykebygning og man merket intet til ilden, før der trengte røk op gjennem gulvet til sykeavdelingen i 1ste

etasje; heldigvis var dette på en vaktavdeling, så der hurtig blev slått alarm. Patientene som var blit påklædd og stod færdig til å føres over i en annen bygning forholdt sig meget rolig.

På Opdøl blev der i årets løp søkt om plass for 42 mannlige og 57 kvindelige syke; optatt blev kun henholdsvis 30 og 20. Det er særlig den urolige avdeling, fornemmelig på kvindesiden, som er så altfor liten; en vaktavdeling her er derfor i høi grad påkrevet. Asylet var beregnet til 110 syke; nu er det daglige middelbelegg 140 og mere.

1ste august avsluttet det gamle Trondhjems hospitalsstiftelses asyl sin virksomhet og samtlige patienter, 87 i tall, blev overflyttet til Østmark, det nye asyl for Trondhjem by og de 2 Trøndelagfylker. Tross en anleggsperiode av vel 6 år var dette dog ikke fullt ferdig ved åpningen, idet endel håndverksmessig arbeide stod igjen, som blev fortsatt utover vinteren og våren. Anleggsarbeidet har i det hele tatt hatt mange vanskeligheter å kjempe med, både ved at streiker gang på gang har stanset dette og derved, at forskjellige slags materialer fra utlandet under krigsårene kun med vanskelighet eller slett ikke har vært å opdrive. At anlegget under de tidsforhold man har hat å bygge i er blitt fordyret er en selvfølge, og det deler i så henseende skjebne med alle andre foretagender, som er blit fullført i denne tid. — Asylets samtlige avdelinger (de syke er fordelt i 6 paviljonger) blev straks tatt i bruk. Fra byen og fylkene innkom den følgende tid dels akutte tilfelle, dels gamle forpleiningspatienter, for manges vedkommende i en meget dårlig forfatning. Specielt fikk man inn mange skrepelige gamle folk, som den tiltagende ubehjelplighet og dype sløhet hadde gjort særlig besværlige i privatpleien. Nogen få patienter blev overflyttet fra Rotvold asyl for i nogen grad å avlaste dette og i slutten av august blev 20 patienter, som hørte hjemme i Namdalldistrikturen, overflyttet fra Rønvik asyl. Fullt belegg (og kort etter også overbelegg) fikk dog asylet først i april 1920. Særlig har der vært sterkt efterspørsel etter plasser for kvindelige syke, og en rekke andragender har man allerede set sig nødt til å avslå. At Trøndelagens behov for asylplass ikke er tilfredsstillet ved den tilvekst man har fått ved Østmark asyls åpning kan således allerede sies å være fastslått.

Sundhetstilstanden.

I Rønvik blev en pleierske angrepet av scarlatina; hun blev straks isolert og senere overført til epidemilasarettet i Bodø.

I Østmark asyl inntraf 4 tilfelle av typhus abdominalis, 2 hos patienter og 2 hos pleiersker. Den første var en kvindelig patient, som var innkommet 19 oktober. Hun blev syk i november og døde 29 november etter en sterktarmblødning. Hun var innlagt i den lukkede kvindevadeling, og dennes belegg hadde, mens det opholdt sig i Trondhjems asyl, i flere år vært hjemsøkt av tyfus. Ellers har sundhetstilstanden vært god.

II. Patientene. Behandling m. m.

Fra D a l e asyl anføres, at en paranoid dement mann, som siden 1914 hadde vært isolert «af sikkerhetshensyn» og ved gjentagne forsøk på samvær med de andre patienter alltid hadde vist sig brutal og aggressiv, efter en influensapneumoni med langvarig rekonesans blev så medgjørlig, at isolasjonen kunde heves.

De mange isolasjoner på O p d ø l berodde tildels på at pleierpersonalet i ferietiden var for fåtallig, og at det av samme grunn oftest var umulig å anvende langbad. — En litt ældre kvinne, som har vært i asyl siden før sit 20de år og periodevis var meget voldsom, holdtes fra og til isolert i noget nær $\frac{1}{2}$ år. Hun er nu rolig og hjälper til på kjøkkenet. Mangelen av en vaktavdeling for urolige tvinger til isolasjon i slike tilfelle. — Ved epilepsi er der i det sidste anvendt luminal. I almindelighed synes 0.10 gr. å være nogenlunde tilstrekkelig til å hindre eller i hvert fall nedsette og dempe anfallene. En 19 års gutt blev i asylet behandlet med bromkalium + arsenikk og fra og til, eftersom anfallene ventedes, 0.15 eller 0.30 luminal. Han utgikk i bedring. I 7 måneder efter utskrivningen har han ikke hatt noget anfall, men 3 ganger tatt 2 tabletter luminal à 0.10 gr., hvorefter han har sovnet og anfallet har været over.

Fra Ø s t m a r k anføres, at patientene fra det gamle Trondhjems asyl tydelig har hatt godt av overflytningen til landlige omgivelser og friere forhold. Næsten alle la på sig i vekt og fikk et friskere utseende. En del av de gamle forpleiningspatienter, som i mange år hadde ført en vegeterende tilværelse, kvikket til, og er etterhånden blit arbeidssomme og har i det hele tatt undergått en glædelig forandring.

Arbeidsvirksomheten.

På R o n v i k var denne meget innbringende siden det ved krigens avslutning atter var blitt nogenlunde rikelig tilgang på råstoffer, som trengs til garn — og børstebinding samt kurvfletting; på garnbinderverkstedet var ikke sjeldent op til 30 mann sysselsatte daglig. — Driften på torvmyren foregikk i samme utstrekning som tidligere og mengden av den tilvirkede torv var større enn i noget tidligere år, men på grunn av den regnfulle eftersommer og høst lyktes det kun å få en forholdsvis ubetydelig del så tørr, at den var skikket til brendsel.

Ved S a n d e r u d asyl har man hatt meget gode resultater. Især er patientenes hjelp i jordbruksverket av stor betydning såvel for patientene selv som til lettelse for rationelt og godt gårdsbruk. — Arbeider i skog og mark, i have, svinehus og fjøs og med nybrot av land utføres i stor utstrekning av patienter, og er de bedste hjelpemidler man har til å motvirke sløvhets- og interesseløshet, og heve det fysiske velvære. — Desuten arbeides der adskillig på asylets verksteder av forskjellig art, likesom den kvinnelige husflid står højt. — I årets løp har man fått nytt verkstedslokale for centralavdelingen.

Ved V a l e n asyl har man begyndt med matteveving (gulvløpere) av kokustaug, et arbeide som de syke forholdsvis hurtig har satt sig inn i og fått interesse for. Det gir en passende god legemlig mosjon og er gavnlig derved, at flere (5—6 menn) arbeider sammen. — Dessverre er asylgårdens udyrkede jord, hvorav der fins større strekninger, så opfyldt med stor sten, som trenger sprengning, at det kun blir en mindre del av rydningsarbeidet, som de syke kan settes til.

Patientene ved T r o n d h e m s asyl utførte likesom det foregående år det vesentlige av gårdsarbeidet ved asylanlegget på Østmark. — På kvindesiden blev der arbeidet med en del av utstyret til det nye asyl, sengetøi, håndklær o. lign.

Efter Ø s t m a r k asyls åpning har patientene besørget innhøstningen og forøvrig hjulpet til med rydningsarbeide o. l. — På de kvindelige avdelinger har de syke vært beskjeftiget med sørn, strikning, spinning m. m. og forøvrig assistert i kjøkken, vaskeri, grisehus, fjøs etc. — De egentlige verksteder har man endnu ikke fått i stand.

De sykes opmuntring og adspredeelse; gudstjeneste.

På R e n v i k blev der foruten de vanlige festligheter ved de store høitider etc. som en påskjønnelse av patientenes og pleiepersonalets arbeide med innhøstningen for første gang holdt en vakker høstfest som vandt stor anklang. En sådan vil derfor herefter bli holdt hvert år; det stimulerer de sykes arbeidsiver når de mærker at man påskjønner dem. Utgiftene til festen blev for den vesentligste del båret av gårdsbruket.

Ved V e u m asyl har de vanlige fester (fra kl. $4\frac{1}{2}$ til $10\frac{1}{2}$ aften) med dans, musik og ekstrabevertning vært avholdt for de syke. Om søndagene spilles der i avdelingene på pathéfonen. Spaserturer foretas jevnlig når været tillater det. De syke får ofte besøk av sine pårørende og sendinger av matvarer, frukt etc. — Gudstjeneste med orgelmusik holdes i asylet hver første høitidsdag og hver 4de søndag.

Fra P r e s t s æ t e r anføres, at det neppe var av veien om asylenes spise-regulativer nu blev reformert noget. Middagsmåltidene er der vel for de fleste asylers vedkommende ikke noe å si på, men de andre måltider ligger vistnok endel tilbake for hvad folk i almindelighet nu er vant med. Måltidene spiller jo for de sinnssyke en betydelig rolle og hører for dem til dagens lyspunkter.

Ved D a l e asyl var det noget rummeligere med adspredelser da rationeringen blev ophevet og derav fulgte rikeligere bevertning. Fra patienters slektninger kom der større og mindre gaver til de sykes underholdning; en mann sendte således til påske og jul henholdsvis 200 og 500 kr. for av direktøren å anvendes til hygge for patienter og pleiepersonale. — En ny og større motorbåt er blit anskaffet, hvorved de rolige syke har fått anledning til å foreta kortere turer. — Forøvrig var der av og til musikalsk underholdning av sangkor og amatørorkestre fra Stavanger og Sandnes.

Den siste søndag patientene opholdt sig i det gamle Trondhjems asyl holdtes en enkel festlighet med ekstraforpleining.

På Østmark holdtes efter avsluttet innhøsting en høstfest, hvor der blev musisert og danset. I julen blev der holdt en lignende fest, hvor særlig en blandt funksjonærerne dannet sangforening medvirket. Forøvrig er til de sykes underholdning anskaffet gramofoner, som brukes i avdelingene, selskapsspill o. l. Asylets prest holder som regel andakt hver annen søndag i asylets festsal.

Syke i familiepleie under asylenes tilsyn.

Fra Rønvik blev gjennem asylets formidling i årets løp utskrevet 8 kvinner, hvorav 7 til kolonier i Steigen og 1 til en familie i Bodin, som ikke tidligere hadde tatt imot sinnssyke. Godtgjørelsen dreier sig gjennomsnittlig omkring 500 – 600 kr. pr. år, men er der en merkbar tendens til å forlange mere, som rimelig kan være, når hensés til de økede leveomkostninger. I en del tilfelle har man måttet gå til 700 kr. og for en enkelt patient til 800 kr.

Ulykkestilfelle. Selvmord.

Ved Rønvik asyl inntraff et ulykkestilfelle, som dog hadde den lykkelige utgang, at vedkommende blev helbredet fra sin sinnssygdom. En kvindelig patient, som led av amentia og på grunn av sterk uro hadde vært isolert nogen dager, pådrog sig nemlig en commotio cerebri, måskje forbundet med fractura cranii. Da pleiersken en morgen kom inn på isolatet til hende med frokosten, fløi patienten som en pil forbi hende og for innhylllet i et teppe ut på C II gangen og — før pleiersken nådde hende igjen — ned stentrappen til 1ste etasje. Her snublet hun i teppet og fallt med bakhodet mot et av trinene. Hun var ikke bevisstlös etter fallet, men i de følgende dage meget omtåket og senere døsig og somnolent. På bakhodet fantes en stor blodkul under huden, men nogen tydelig depresjon av benet kunde ikke påvises. Der var blødning gjennem næsen, men ikke fra ørene og i løpet av det første døgn optråtte gjenntagne brækninger. Urinen måtte tas med kateter. Pulsen var langsom — 50 à 60 —, full, temperaturen subfebril. Pupillerne ulike, reaksjonsløse, og der var en betydelig ptosis, særlig på høire side, men ellers ingen særlige symptomer fra centralnervesystemets side. Alle symptomer gikk etter nogen dage tilbake, sensoriet klart litt etter litt og etter 2 à 3 ukers forløp var, patienten øiensynlig fullstændig restituert. Det interessante ved tilfellet var, at der samtidig inntråtte en avgjort og varig bedring av hendes siunssygdom, som inden kort tid gikk over i fullstændig helbredelse.

På Veum fann en 46 år gammel enke, som led av melankoli og meget utpræget selvmordstrang, anledning til å henge sig tidlig en morgen. Strikken var laget av sammenknyttede strimler, som hun hadde revet av sit ullteppe.

Særskilt beretning om det inntruffne blev gjennem kontrollkommisjonen sendt medicinaldirektøren.

Også på Østmark inntraff et selvmordstilfelle. Det var en mann, som led av depresjon, men syntes å være i god bedring, så han for nogen tid siden var blitt flyttet til den åpne avdeling. Han deltok i arbeidet ute, og man var begyndt å tænke på hans hjemsendelse. En kveld lurte han sig vekk fra arbeidet, og da det snart ble mørkt, lyktes det ikke ved gjennemstreifing av asylets omgivelser å finne ham før næste morgen; han hadde hengt sig i skogen. Saken blev innmeldt på vanlig måte, men kontrollkommissjonen fandt ikke, at der var noget å legge nogen av betjeningen til last.

Unnvikeler.

Ved Veum asyl hadde man 11, hvorav 3 syke 2 ganger, de fleste fra åpen avdeling eller fra utearbeide. De unnevne ble enten brakt tilbake igjen eller etter samråd med rekvirentene utskrevet.

Dødsfall. Sektionsfund.

Av pyæmi døde i Dale asyl en mann med mangeårig demens. Aaret før han døde gjennemgikk han en rheumatismus acutus med påfølgende otorré, hvorefter store abscesser utviklet sig (særlig i nakkeregionen) med fistler, hvorfra der stadig sivet ut pus.

III. Personalet.

Ved Røtvold asyl fratrådde 8 mai etter opsigelse en del av pleiepersonalet, som hadde organisert sig i tilslutning til arbeidsmannforbundets avdeling 43. Det tilbakeblevne personale med nogen midlertidig assistanse klarte stellet, inntil man fikk de ledige plasser besatte. Senere forlangte det fratrådde personale å få plassene tilbake, og da man ikke fant å kunne avskedige det nyansatte personale har arbeiderforbundet blokkert asylet for alt organisert arbeide. Som følge herav er alt byggearbeide ved asylet stoppet.

På Rønvik frekventerte 4 menn og 6 kvinner elevkurset; av disse fullførte 3 menn og 5 kvinner eksamen, og alle på én nær mottok senere fast ansettelse ved asylet. — Ved fylkessykehuset i Bodø utdannedes 2 av asylets pleiersker i almindelig sykepleie; kursets varighet var som vanlig 6 måneder.

På V e u m asyl har man på grunn av vanskelighetene med å få vakante stillinger besatt måttet avertre også i svenske aviser etter folk, og har nu 5 sykepleiersker og 1 sykepleier fra Sverige. — På mannssiden er der nu 2 sykepleiersker, og det er hensikten i en nær fremtid å ansette 1 til.

Ved S a n d e r u d asyl blev også dette år holdt kursus for personalet. Til avgangseksemten meldte der sig 3 pleiere og 6 pleiersker, som alle bestod prøven og fikk vidnesbyrd.

Med P r e s t s æ t e r asyl har menighetssøsterhjemmet i Kristiania truffet overenskomst om, at elevene skal gjennemgå et 3 månedlig kursus ved asylet. For asylet er det ialfall en stor fordel blandt personalet å ha en del elever, som har gjort sykepleie til sin livsopgave. Jo bedre utdannet en sykepleierske er i den almindelige sykepleie, desto hurtigere og lettere kommer hun også inn i sinssykepleien.

Ved D a l e asyl blev der bevilget pleiepersonalet statens nye dyrtidstillegg. — Flere utdannede sykepleiersker blev engagert. — Ved velvillig imøtekommehet av direksjonen for Stavanger faste scene gjennem formidling av dens medlem, postmester Egede Nissen, som også er medlem av asylets tilsynsråd, blev der innrømmet personalet et par fribilletter om uken etter tur. — 2 pleiere og 5 pleiersker ble uteksaminert og tildelt testimonium ved kursets avslutning.

På V a l e n har det vært vanskelig å holde pleierpersonalet fulltallig. Siden asylets begynnelse har den fungerende overpleier tillike vært kasserer; i dette år er der ansatt en særskilt kasserer.

Også på N e e v e n g a a r d e n har det tross stadig økede lønninger vært meget vanskelig å rekruttere såvel pleie som tjenerpersonalet. Fra Sverige er det lett å få mannlige pleiere, men de blir sjeldent lenge, uheldige som forholdene i det hele er ved dette asyl. Det kvindelige personale har hele året vært mindre enn det skulde være.

Ved det kommunale asyl på F a s t i n g s m i n d e (det tidligere Rosenbergs) har der på alle avdelinger (undtagen C) vært ansatt pleiersker; der råder kun tilfredshet med dem. Belegget er bare menn.

På O p d ø l kom husholdersken med håret fast i en aksling i vaskeriet og fikk hele hodehuden avrevet (fullstendig skalpert). Både fabrikktilsynets formann og politimesteren kom tilstede kort etter; de fandt å måtte betegne det som et rett og slett ulykkestilfelle, som ingen kunde gjøres ansvarlig for.

På Ø s t m a r k er sykepleien ordnet på en noget annen måte enn andre asyler, idet der ingen overpleier er, men en overpleierske, som har full sykepleierskeutdannelse; hun forestår sykepleien over det hele asyl. Hver av de 6 avdelinger således også de mandlige har igjen sin avdelingspleierske; flere av disse pleiersker er også fullt utdannede sykepleiersker. Forøvrig brukes også ellers kvindelige pleiersker i stor utstrekning på mannsavdelingene, særlig på vaktsalene.

Tillegg.

Om Østmarks asyl.

Der var i mange år arbeidet for opprettelse av et sinnsykeasyl for Trøndelagen, som skulle avløse det gamle og sterkt foreldede Trondhjems Hospitalsstiftelses asyl, da man 1. august 1919 kunde ta det nye Østmarks asyl i bruk. Allerede i midten av forrige århundre var der planer oppe om utvidelse av det gamle asyl eller om nybygning. Men da så staten ved bygning av Rotvold foreløpig avhjälpt trangen til mere asylplass, blev disse planer dengang stillet i bero. Asylnoden meldte sig dog snart igjen, og i 80- og 90-årene var både Trondhjems asyl og Rotvold, tross utvidelser, overbelagt og måtte stadig avvise andragender om optagelser. I 1891 foreslog det gamle asyls bestyrer, dr. F. r. W. Bædtke i fellesskap med kontrollkommisjonen, hvis formann var stadsfysikus Beckmann, at de fremtidige overskudd av asylets drift skulle avsettes til et fond for opførelse av et nyt asyl. Da dr. H. Evensen 1901 var blitt asylbestyrer, optok han straks arbeidet for det gamle asyls avløsning. Efter megen diskusjon og motbør for planen blev der i 1904 nedsatt en komité bestående av stadsfysikus Beckmann, gårdbruker P. Fjermstad og overretssakfører Guldahl, som i 1907 avgav sin innstilling med planer om bygning for Hospitalsstiftelsens regning av et asyl for 230 syke. I 1910 oppnevntes en ny komité til sakens videre fremme, bestående av de samme herrer samt fabrikeier O. Erichsen. Denne komité innkjøpte i 1911 gården Spandet, vel 200 mål, senere (1914) tillagt nabogården Østmark ca. 200 mål. Det blev i 1911 overdratt arkitekt L. Solberg, som etter samarbeide med det gamle asyls bestyrer dr. med. H. Evensen hadde fremlagt foreløbige planer, under fortsat samarbeide med denne at utarbeide detaljplaner og overslag. Disse planer blev fremlagt i mars 1912, og i april s. å. avgav komitéen innstilling om, at byen og amtene skulle anlegge asylet på den innkjøpte eiendom etter disse planer. Beslutning herom blev fattet av de 2 fylkesting og Trondhjems bystyre samme år. Planen hadde imidlertid møtt megen motstand, der var pågått en diskusjon såvel i de administrative ekspedisjoner, som i pressen, både om selve asylplanen og om valget av eiendom, en diskusjon, som tildels antok meget skarpe former, og uten det interesserte og energiske arbeide som ble viet sakens løsning av de 2 læger, stadsfysikus Beckmann og dr. Evensen, vilde man

neppe den dag idag ha hatt noget nyt asyl for Trøndelagen. Byggekomitéen, oprindelig bestående av fhv. oberst J e n s s e n som formann, malermester L a u r . H a n s e n , gårdbruker P. F j e r m s t a d og amtmann G u l d a h l , påbegyndte sit arbeide våren 1913. Oberst Jenssen blev senere på grunn av sygdom avløst som formann av hr. Hansen, likesom bygmester J o h s . M o e inntråtte som medlem, og amtmann Guldaahl avløstes av overretssagfører V a a g l a n d , Stjørdal. Anleggsarbeidet, som altså pågikk under verdenskrigen, hadde mange og store vanskeligheter at kjempe med. Streiker, mangel på tilgang av materialer og arbeidshjelp, stadig stigende priser på alt, besværliggjorde, sinket og fordyre arbeidet, og først etter en anleggsperiode av over 6 år kunde man ta asylet i bruk 1 august 1919. Men ennå, 1 år senere, er ikke alle anleggsarbeider utført, og byggekomitéen har ennå ikke a v l e v e r t anstalten til eierne.

Ø s t m a r k a s y l ligger på «Ladenesset» og omfatter som før nevnt eien-dommene «Spandet» og «Østmarken», begge i forrige århundrede utskilt fra Lade gård. Beliggenheten er sjeldent vakker og fri, med herlig utsikt både inn-over fjorden til Stjørdal med de smukke fjellpartier i bakgrunnen, og nordover mot Frosta og bygdene på den annen side fjorden. Men lunt kan man ikke si at asylet ligger. Østmark asyl er bygget som et «L a n d b r u k s a s y l i v i l l a s t i l l» eller etter «P a v i l j o n g s y s t e m e t». Der er 6 sykepaviljoner, 3 for hvert kjøn, 1 lukket, 1 halvåpen og 1 åpen avdeling. De lukkede og halvåpne avdelinger er 32.5 resp. 38 mtr. lange, 12 mtr. brede murbygninger for resp. 47 og 46 syke. De åpne avdelinger er villaer av træ med 22 plasser. Anlegget omfatter dessuten administrasjonsbygning, økonomibygning, direktørbolig, forvalterbolig, funksjonærbolig, likkapel med obduksjonsrum, en liten innkjøpt villa «Kringsjå», innrettet til veve- og spinnestue, ennvidere fjøs- og stallbygning samt grisehus. Hvad bygningenes placering angår, så er det til bebyggelse anvendte terrenget av langstrakt form og bygningene anbragt på begge sider av den gjennem anlegget fra sydlig i nordøstlig retning gående vei. De 4 store paviljonger ligger symmetrisk, de lukkede avdelinger forrest, til høire for veien, med 80 meters mellomrum, de halvåpne i ca. 75 meters avstand, på veiens annen side. Disse bygningers fasade vender omrent ret i syd (litt østlig). Den mandlige åpne avdeling, 75 mtr. i nord for den halvåpne, har fasade i samme retning som denne. Den kvindelige åpne avdeling ligger på en liten forhøining i anleggets nordøstlige hjørne med fasade mot øst. Direktørboligen ligger ved innkjørselen til anlegget, til høire for veien. I umiddelbar nærhet av denne er gårdsbrukets bygninger anbragt, og mellom disse og sykepaviljongene ligger forvalterbolig og økonomibygning til venstre, administrasjonsbygningen til høire for veien. Den lengste avstand fra nogen avdeling (åpen kvindevdeling) til økonomibygningen er 375 mtr., til direktørboligen 475 mtr. Fra kontorbygningen til nærmeste sykebygning er der 110 mtr. til den fjerneste 325 mtr. Funksjonærboligen er bygget på Østmarks gamle tun.

I de l u k k e d e a v d e l i n g e r s 1ste etasje har man til venstre for den midt på bygningen liggende hovedinngang v a k t a v d e l i n g e n for urolige og urenslige vakttrengende syke. Den består av vaktalen med 10 senger (25 cbm).

pr. seng), støtende op til denne 3 enerum (37 cbm.) et bad og toaletrum med 4 badekar (emaljerte jernkar) og toaletbenk belagt med porselensfliser og med innfelte vaskeboller av fajanse, samt et dagligværelse. Fra vaktalen er der gjennem en bred glasdør utgang til en liten veranda og derigjennem til den på bygningens forside beliggende luftehave, omgitt av jernsprinkelgjerde. Salen har indirekte belysning (skålformede reflektorer under taket). Om natten leveres den nødvendige opplysning av en liten skjermlampe på nattevaktens bord. Klosettet er anbragt i en nisje, dekket av et tykt forheng ved siden av inngangen til badet. Mellem dagligværelset og korridoren er besøks- og ekspedisjonsværelse. 1ste etasjes høire fløi inntas av et større og et mindre dagligværelse, samt spiseværelse, adskilt med brede skyvedører. Fra det store dagligværelse gjennem en veranda utgang til luftehaven. I midtpartiet av bygningens forside ligger et spiserum for betjening, samt på den annen side av den gjennem bygningens mittre del gående korridor, matporsjonerings og opvaskkjøkken samt klosett. I porsjoneringskjøkkenet et både for damp og elektricitet innrettet varmeskap. I 2nen etasje, hvortil en av terrassomasse støpt trapp fører op, ligger til venstre 3 soveværelser for resp. 8, 6, og 6 syke (20 cbm. pr. seng), i forbindelse med det ene 3 enerum samt 1 bade- og toaletrum med 1 badekar og toaletbenk av marmor med innfelte fajanseskåler. I den annen fløi et større soverum, 2 enerum, klosett, mot fasaden 3 pleierum og på korridorens annen side linnetrum. Luftkubus i soverummene 20 cbm. pr. seng. Loftetasjen inneholder langs en rummelig korridor 4 kvistværelser for pleiere samt klædeskott for patienters og personalets toileti. I kjelderen 2 lavtrykskjedler for centralopvarming og 1 varmtvannsovn til bruk om sommeren. I den lukkede mannsavdelings kjelder innredes for tiden et verkstedsrum for de syke. I alle værelser er veggene pusset og oljemalt unntagen i kvistværelsene, hvor der er panelvegger. Der er lagt an på lyse og avvekslende farver. Gulvene er belagt med linoleum unntagen i bade- og toaletrum samt klosetter, hvor der er terassogulver, samt i enerummene, som har drevne og oljete plankegulver. Vinduene er overalt dobbelte, det innerste har i alle for de syke bestemte rum tykke speilglasruter i jernsprosser, i enerummene ugjennemsiktige glass undtagen for 2 ruters vedkommende. Gittere finnes ikke noget steds. Ved de lukkete avdelingers nordvestre hjørner er der tilbygget en netasjes fløibygning for epidemiiske syke. Her er 2 sykerum, hvert på 2 senger, pleierskeværelse, tekjøkken og bad. Bygningen har egen inngang og ingen forbindelse med hovedpaviljongen.

De halvåpne avdelingers innredning ligner i store trekk de lukkede. De fra et almindelig sykehus avvikende sikkerhetsforanstaltninger er dog her ennu mindre fremtredende. Der er almindelige speilglasruter i smale jernsprosser. Gardiner for alle vinduer. Vaktalen, for rolige og renslige syke, ligger også her i bygningens venstre, østre fløi. Den er på 9 senger og er tilknyttet et dagligværelse, 3 enerum og bad med 2 kar. I den annen fløi findes 2 dagligrum med 2 enerum. Bygningens midtparti gir til forsiden plass for patientenes og betjeningens spiseværelser samt på korridorens motsatte side for ekspedisjons- og besøkværelse samt matporsjonerings- og opvaskkjøkkener. Fra vakt-

salen og daglig værelse fører glasdører ut til rummelige verandaer, hvorfra man kommer ut i luftehaven. I annen etasje 5 soveværelser for tilsammen 28 senger (luftkubus 20 cbm.) 4 enerum samt bade- og toaletrum. I midten mot fasaden har assistentlægen i den mandleige, overpleiersken i den kvindelige avdeling hver 2 værelser med entré og en liten altan. Der er dessuten 3 pleieværelser og mot bygningens baksiden linnetrum og klosetter

Alle enerum, som nærmest svarer til de gamle «Celler», er innrettet som almindelige små værelser med store sidevinduer, med tykt, for enkelte ruters vedkommende gjennemsiktig glass i forsterkede sprosser, beskyttede lamper under taket og — unntagen i de forholdsvis få tilfeller, da patienters tilstand gjør det umulig — utstyret med seng, natbord og stol. Gulvene som før nevnt i de lukkede avdelinger drevne som skibsdekk, i de halvåpne belagt med linoleum.

I loftetasjen 5 kvistværelser for pleierpersonalet, samt klædesrum.

I kjelderen fyrrum som i de lukkede avdelinger samt verkstedsrumb.

De omtalte 4 store paviljonger er utvendig hvitkalket, takene belagt med sort hollandsk sten. I bygningenes begge fløier er anbragt nødtrapper med adkomst fra soverummene i 2nen etasje likesom fra loftetasjen.

De åpne avdelinger er 2-etasjes trævillaer uten nogen særlige innretninger.

1ste etasje inneholder daglistuen i midten, til den ene side av denne spisestuen, til den anden en sykestue på 4 senger, nærmest beregnet for ældre skrøpelige folk, samt toalet og baderum.

I 2nen etasje 3 soverum for tilsammen 17 syke samt 1 enerum. Her er tillike 1 pleieværelse. I kvistetasjen fins 2 sådanne, foruten de vanlige klæsrumb. En nødtrapp forefinnes i bygningens ene fløy.

Sengene i sykeavdelingene er dels jernsenger dels lave, brede, hvitlakerte tresenger med spiralkjedebund. De er utstyrt med alfamadrasser, fjærhodeputer og uldtepper eller vattepper i leretsvaretrekk.

Rummene er forøvrig utstyrt med enkle, malte træmøbler, tildels med stoppet sete og rygg, samt endel kurvmøbler.

Økonombygningens kjelder etasje, hvis gulv ligger litt under terrenget, inneholder følgende rum: innleveringsrum for tøi med desinfeksjonsovn, vaskeri med tørrerum samt melkekjeller og 3 små husholdningskjellere. Disse har vist sig utilstrekkelige og uhensigtsmessige, så man har vært nødt til allerede nu at foreslå et tilbygg til supplering av disse lokaler. Over vaskeriet er dampkjekkenet med sit vanlige utstyr av kokekar m. m. beliggende. Fra dette fører en elektrisk heis maten ned til et utleveringsrum ved siden av inngangen til vaskeriet. Herfra blir maten i tette blikkasser og spann kjørt rundt i avdelingene i en dertil konstruert lukket vogn. I forbindelse med kjøkkenet ligger et tilberedningsrum og skyllerum, 2 spiskamre og et spiserum for den økonomiske betjening. Kokekarene er beregnet på ca. 400 mennesker. En lav fløibygning paa bygningens baksiden inneholder mot nord kjedelhus med brenselrum og verksted, mot syd et elektrisk bakeri (18 kw.). Hovedkjøkkenet har en høide av 5.20 m., fløiene er delt i 2 etasjer. Mellometasjen inne-

holder på sydsiden en matbod samt en liten badstue og et karbad for funksjonærer, på nordsiden skomaker- og skredderverksteder. 3dje etasje inneholder boliger for kjøkkenchef, oldfrue, pikeverelse og en liten messe for de overordnede funksjonærer. Loftetasjen er utnyttet som tørreloft, rullebod og strykeværelser samt magasiner og klædeskott. En elektrisk heis setter vaskeriet i forbindelse med disse lokaler. Bygningen er av mur, kalkpusset og som de øvrige bygninger tekket med sort taksten.

A d m i n i s t r a s j o n s b y g n i n g e n er likeledes av mur og inneholder i 1ste etasje 2 værelser for portner (telefonbetjening), venteværelse, kontorer for direktør, læger, forvalter, kasserer, samt et laboratorium og et bibliotek- og kommisjonsværelse. I 2nen etasje er der kirke- og festsal med ca. 120 sitteplasser, samt bolig for reservalægen (4 værelser med kjøkken og pikekammer). I loftetasjen er der magasin for forvalteren, bad og rullebod for reservalægen samt et gjesteværelse.

D i r e k t o r b o l i g e n er den gamle hovedbygning på «Spandet», som man har ominnredet og pusset op til dette bruk. **F o r v a l t e r b o l i g e n**, en træbygning, avgir i 1ste etasje bolig for forvalteren, (4 værelser, pikekammer og kjøkken), i 2nen etasje for gartneren og fjøsbetjeningen. I loftetasjen 2 små tjenerværelser. **F u n k s j o n æ r b o l i g e n** på den gamle tomt på «Østmark» er et 2-etasjes træhus, som i 1ste etasje inneholder bolig for maskinist, kassererske, kontordamie, i 2nen etasje familjebolig for en gift pleier, for gårdsdrengen samt værelse for kusk og fyrbøtere, i loftetasjen et par enkeltværelser.

L i k h u s e t er av træ, inneholder 1 kapelrum, et rum for likkister og et sektionsrum.

I samtlige sykepaviljoner, økonomibygningen og administrasjonsbygningen sker opvarmingen ved dampradiatorer. I direktør- forvalter- og funksjonærbolig er der almindelige ovner. Vannklosetter er innlagt overalt undtagen i funksjonærboligen, som ligger så langt borte fra de andre bygningene, at kloakanlegget vilde ha blitt uforholdsmessig kostbart. Lufting i sykeavdelingene ved egne, låsbare lufteindretninger i vinduerne øverste parti; dessuten sker tilgang av frisk luft gjennem ventilåpninger bak radiatorene. Avtrekskanalene munder ut på loftet i ildfaste samlekanaler, hvorfra luften gjennem sjakter av rabbis med luftsugere av jern føres op over taket. Avtrekket understøttes av elektriske vifter. **T e l e f o n e r** innlagt i alle sykepaviljoner, økonomibygningen, direktør-, kontor, forvalter, og funksjonærbolig.

G å r d s b r u k e t s b y g n i n g e r, fjøs, stald og låvebygning med vognbod og redskapsrum ligger i nærheten av direktørboligen. Fjøset har 30 båser og er forbunnet med et epidemifjøs og et slagterum. Stalden har plass for 6 hester,

grisehuset for ca. 30 svin. Et drivhus hører med til planen, men er ennu ikke opført. Dessværre er landbrukets bygninger lagt for nær avdelingene. En generende flueplage i disse er følgen.

Vann får asylet fra Strindas vandverk, elektrisk strøm fra Trondhjem.

Asylets kostende er ikke endelig opgjort, men antas å ville dreie sig om ca. 13 000 kroner pr. seng.

Rettelser.

I beretningen for 1918, tabel XXI, siste klonne skal der:

for Rotvold asyl	istedetfor 35 stå 4
« Rønvik —	— 47 « 5
« Møllendal asyl	— 4 « 40

I tabel XXII anden kolonne for Gaustad:

Gaustad.	
Ialt.	Pr. liggedag.
Kr.	Kr.
<i>Ordinære utgifter:</i>	
Lønninger	108 956
Kosthold	210 371
Sykes adspreddelse; flidsbelønninger etc.....	2 994
Vedlikehold av bygningene etc.....	18 052
Inventariet	15 879
Lys og brende.....	141 005
Medicinske fornødenheter.....	3 011
Bøker	572
Kontorutgifter	1 541
Vask og renhold	15 694
Materialer til arbeidsvirksomheten.....	13 414
Jordbruk og gartneri etc.	130 808
Andre utgifter.....	7 995
Tilsammen	670 391
	5.45
<i>Indtægter</i> (herunder ikke kurpenger):	
Ved kostholdet.....	9 822
« jordbruk og gartneri etc.....	138 987
« arbeidsvirksomheten.....	21 430
Andre inntegter.....	4 623
Tilsammen	174 872
	-
De samlede <i>ordinære</i> utgifter efter fradrag av de nævnte inntægter ved driften utgjorde således ca.	495 519
Pr. individ og pr. dag (altså pr. forpleiningsdag) kom kostholdet på ca.	4.03
	1.29

Trykt 1922:

- Nr. 33. Rekruttering 1918. (*Recrutement.*)
- 34. Skiftevesenet 1918 og 1919. Overformynderiene 1917 og 1918. (*Successions, faillites et biens pupillaires.*)
- 35. Norges sparebanker 1920. (*Caisse d'épargne.*)
- 36. Norges handel 1920. (*Commerce.*)
- 37. Sjømannsforsikringen 1919. Fiskerforsikringen 1920. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 38. Fattigvesenet 1918 og 1919. (*Assistance publique.*)
- 39. Folketellingen 1 desember 1920. I. Folkemengde og areal i Rikets forskjellige deler. Hussamlinger på landet. (*Recensement. I. Population et superficie des divisions administratives, etc.*)
- 40. Folketellingen 1 desember 1920. II. Trossamfund. (Hjemmehørende folke-mengde.) (*Recensement. II. Population de droit classée par culte.*)
- 41. Norges jernbaner 1920/21. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 42. Rekruttering 1919. (*Recrutement.*)
- 43. Veterinærvesenet og kjøttkontrollen 1920. (*Le service vétérinaire et l'inspection de la viande.*)
- 44. Arbeidslønninger 1920 og 1921. (*Gages annuels des domestiques et salaires des ouvriers.*)
- 45. Ulykkesforsikringen 1919. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 46. Civil rettspleie 1919 og 1920. (*Justice civile.*)
- 47. Norges kommunale finanser 1917/1918. (*Finances des communes.*)
- 48. Norges bergverksdrift 1919 og 1920. (*Mines et usines.*)
- 49. Produksjonsstatistikk for industrien 1916. (*Statistique de la production industrielle.*)
- 50. Norges postvesen 1921. (*Statistique postale.*)
- 51. Norges Brandkasse 1913—1917. (*Statistique de l'office national d'assurance contre l'incendie pour les années 1913 à 1917.*)
- 52. Jordbruk og fedrift 1916—20. (*Agriculture et élevage du bétail.*)
- 53. Norges fiskerier 1919. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 54. Forsikringsselskaper 1920. (*Sociétés d'assurances.*)
- 55. Norges civile, geistlige, rettslige og militære inndeling 1 juli 1922. (*Les divisions civiles, ecclésiastiques, judiciaires et militaires du royaume de Norvège le 1er juillet 1922.*)
- 56. Norges telegrafvesen 1920/21. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 57. Private aktiebanker 1921. (*Banques privées par actions.*)
- 58. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1918. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 59. Den norske Statskasses finanser 1 juli 1915—30 juni 1920. (*Finances de l'État.*)
- 60. Skolevesenets tilstand 1917. (*Instruction publique.*)
- 61. Sykforsikringen 1921. (*Assurance-maladie.*)
- 62. Alkoholstatistikk 1920—1921. (*Statistique de l'alcool.*)
- 63. Norges kommunale finanser 1918/19. (*Finances des communes.*)
- 64. Kriminalstatistikk og Kriminell Rettspleie 1917 og 1918. (*Criminalité et Justice criminelle.*)
- 65. Norges skibsfart 1921. (*Navigation.*)
- 66. Stortingsvalget 1921. (*Elections en 1921 pour le «Storting».*)
- 67. Norges sparebanker 1921. (*Caisse d'épargne.*)
- 68. Norges handel 1921. (*Commerce.*)
- 69. Rekruttering 1920. (*Recrutement.*)
- 70. Norges bergverksdrift 1921. (*Mines et usines.*)

Trykt 1923:

Nr. 71. Sinnssykeasylenes virksomhet 1919. (*Hospices d'aliénés.*)

Det Statistiske Centralbyrå har dessuten bl. a. utgitt følgende verker:

- Statistisk Årbok for kongeriket Norge. Senest utkommet: 41de årgang 1921. Kristiania 1922. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)
- Statistiske Meddelelser. Senest utkommet: 40de bind 1922. Kristiania 1923. (*Journal du Bureau Central de Statistique.*)
- Månedsopgaver over vareomsetningen med utlandet 1921. Niende bind. Kristiania 1922. (*Bulletin mensuel du commerce extérieur en 1921. Neuvième année.*)
- Norges civile, geistlige og judiciale Inndeling 1ste oktober 1917. Kristiania 1917. (*Les divisions civiles, ecclésiastiques et judiciaires du royaume de Norvège le 1er octobre 1917.*)
- Fortegnelse over Norges Offisielle Statistikk m. v. 1828—31 desember 1920. Kristiania 1889, 1913 og 1922. (*Catalogue de la Statistique officielle.*)
- Statistiske Oversigter 1914. Kristiania 1914. (*Résumé rétrospectif 1914.*)

Samtlige verker er til salgs hos H. Aschehoug & Co., Kristiania.

Av «Norges handel», årgangene 1911, 1912, 1913 og 1915, er byråets beholdning meget knapp, hvorfor man vilde være takknemlig for å få overlatt eksemplarer av disse årganger.

31 januar 1923.